

1 Gospodine Thayer, izvolite.

2 G. THAYER: [simultani prevod] Dobro jutro, časni Sude, predsedavajući
3 sudija.

4 SVJEDOK: HAMDIJA TORLAK [nastavak]

5 G. THAYER: [simultani prevod] Gospodine svedoče, dobro jutro i Vama.

6 SVJEDOK: Dobro jutro.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] I dalje svedočite u skladu sa svečanom
8 izjavom koju ste juče dali, dakle da ćete govoriti istinu, samo istinu i ništa
9 osim istine.

10 Gospodine Thayer, izvolite.

11 Ispituje g. Thayer: [nastavak]

12 [Tužilac ispituje putem prevodioca]

13 P: Dobro jutro. Hteo bih da Vam skrenem sada pažnju na mesec juli 1995.
14 godine. Da li možete da nam kažete otprilike koliko se tada u to vreme na
15 području Žepe nalazilo vojno sposobnih Muslimana?

16 O: Pa, u julu 1995. godine, ako kažemo da su vojno sposobni svi muškarci
17 u dobi od 18 do recimo 60 godina, prema nekim mojim saznanjima i onom što je
18 bilo, tu je bilo oko 1.200 ljudi, možda malo više.

19 P: A od tog ukupnog broja ljudi, šta mislite koliko njih je bilo
20 naoružano tada, u to vreme?

21 O: Pa isto tako nemam sve precizne, naravno, i detaljne informacije.
22 Mislim oko 600, 700 da je bilo naoružanih. Šest stotina do sedam stotina
23 naoružanih ljudi.

24 P: A pukovnik Avdo Palić je bio njihov komandant, zar ne?

25 O: Da, tačno. Avdo Palić je bio komandant.

26

27

28

29

30

1 P: Kada je 1993. godine uspostavljena zaštićena zona Žepa, ta zona je
2 trebalo da bude demilitarizovana; zar ne?

3 O: Da.

4 P: Ali nije bila u potpunosti demilitarizovana, zar ne, gospodine?

5 O: Ja koliko znam, najveći dio oružja je predat, ali vjerovatno je,
6 obzirom da je dosta tog oružja bilo lično vlasništvo - da tako kažem,
7 pretpostavljam da je taj dio zadržan i da nije predat u bazu UNPROFOR-a u Žepi.
8 Dakle radi se samo o lakom naoružanju, pješadijskom kako... vojničkom
9 terminologijom.

10 P: Gospodine, da li ste Vi znali da oružje i municija stižu u enklavu
11 uprkos sporazumu o demilitarizaciji?

12 O: Prema mojim saznanjima, u... negdje u drugoj polovini 1994. vršen je
13 helikopterski... helikopterska dostava oružja i... i municije u rejon Žepe. Ja
14 nemam podatke o vrsti, količini i tako dalje, ali to mi je poznato.

15 P: Pre napada VRS-a na Srebreničku enklavu, da li ste Vi saznali za
16 određene vojne operacije koje su preduzeli ljudi komandanta Palića?

17 O: Da, ja znam za tu jednu operaciju koja je bila negdje, ne sjećam se
18 tačno datuma, mislim da je sredina juna, koja je napravljena... dakle napadi van
19 zone Žepa.

20 P: Da li ste tada, u to vreme, saznali koji je bio cilj te vojne
21 operacije, odnosno akcije?

22 O: Prema mojim saznanjima, cilj je bio rasterećenje sarajevskog ratišta

23
24
25
26
27
28
29
30

1 gdje je, kol'ko znam, pravljena akcija deblokade Sarajeva.

2 P: Gospodine, hteo bih malo detaljnije da porazgovaramo o događajima
3 nakon pada Srebrenice. Da li sećate datuma kada je enklava pala?

4 O: Srebrenica?

5 P: Da.

6 O: To je 12. juli 1995. godine.

7 P: Da li ste Vi prisustvovali jednom sastanku na kome su bili oficiri
8 VRS-a, i to nedugo nakon pada?

9 O: Da.

10 P: Molim Vas da nam kažete kako je uopšte došlo do tog sastanka i da
11 iznesete detalje samog sastanka za Veće?

12 O: Poslije pada Srebrenice koji se dogodio 12. jula 1995. godine, u
13 večernjim satima putem UNPROFOR-a, tačnije preko, znači, gospodina Dudnika,
14 mislim da se... da je Avdo obaviješten da srpska strana želi razgovore. Mi kao
15 ratno predsjedništvo smo tu noć dogovarali šta da radimo, tražili odobrenje od
16 Generalštaba Armije Republike Bosne i Hercegovine, kao i političkog vrha u
17 Sarajevu i dogovorili se da odemo na razgovore sa srpskom stranom.

18 P: I šta ste onda uradili?

19 O: Dogovoreno je da na taj sastanak idem ja i gospodin Mujo Omanović.
20 Zajedno s... znači na... Sastanak je trebao da se održi i održan je na *check-*
21 *pointu* broj 2 na Bokšanici.

22 Mi smo do Bokšanice došli vozilom UNPROFOR-a i tamo nas je /sic/ sa

23

24

25

26

27

28

29

30

1 srpske strane dočekali general Tolimir Zdravko i komandant Rogatičke brigade
2 Vojske Republike Srpske, mislim da je bio pukovnik po činu, Rajko Kušić.

3 P: Samo da Vas prekinem na trenutak kako bih Vam postavio neka dodatna
4 pitanja. Vidim da u prevodu stoji Rajko Pusić kao ime pukovnika. Da li je to
5 tačno ime?

6 O: Ne. Treba K umjesto P. Ku-šić.

7 P: Gospodine, da li možete ukratko da orijentišete Pretresno veće i da
8 im kažete u odnosu na Žepu gde se nalazi Bokšanica?

9 O: Bokšanica je na jugu enklave Žepa, na pravcu za Rogaticu.

10 P: Gospodin Omanović koga ste spomenuli, kakvu je on funkciju imao - ako
11 je uopšte imao neku funkciju?

12 O: Mislim da je imao neku funkciju u... u... u Izvršnom odboru, nekom od
13 organa, ali doista se ne mogu sjetiti. Imao je neku funkciju, ali nije bio
14 visoko pozicioniran. Ali je bio lokalni čovjek iz Žepe.

15 P: Molim Vas da nastavite da opisujete kako se odvijao ovaj sastanak 13.
16 jula.

17 O: Na tom sastanku, general Tolimir je rekao otprilike: "Srebrenica je
18 pala. Sad je red na Žepu." Ponudio je, da tako kažem, dvije opcije: kompletnu
19 evakuaciju cjelokupnog stanovništva ili, ukoliko na to ne pristanemo, vojnu
20 opciju, to jest vojno rješenje.

21 P: Da li ste Vi imali neka pitanja za generala Tolimira u vezi sa tim
22 šta to u stvari znači "celokupno stanovništvo"?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. To je bila ključna stvar. Kol'ko se sjećam, ja sam generala
2 Tolimira upitao da li to znači da i čovjek sa 35 godina može u autobusu sa
3 svojom porodicom da napusti enklavu Žepu, na što je general Tolimir rekao: "Da,
4 naravno."

5 P: A kako je trebala da se odvija celokupna evakuacija, odnosno,
6 evakuacija celokupnog stanovništva Žepe, prema generalu Tolimiru?

7 O: Pa, kol'ko se sjećam, to... evakuacija bi /?bila/ napravljena
8 autobusima iz Žepe na teritoriju pod kontrolom Armije Republike Bosne i
9 Hercegovine. Mislim, ne znam da li je spomi... spominjana lokacija, Olovo,
10 Kladanj - tu negdje, je l'.

11 P: Da li se sećate da li je on spominjao Srebrenicu?

12 O: Ne sjećam se, osim ovog konteksta i s početka, da je Srebrenica pala
13 i da tako nešto u stvari - ne tako nešto, da se ispravim, izvinjavam se - sad je
14 red na Žepu, kao i Žepa ne treba da više ostane u toj formi kako je do sad
15 živila.

16 P: Da li možete ovo malo da pojasnite, gospodine? Šta mislite kada
17 kažete "to kako je bilo do tada, do tog trenutka"?

18 O: Pa da ima status zaštićene zone... zaštićene enklave, je l'.

19 P: Da li možete da nam kažete otprilike koliko dugo je trajao taj
20 sastanak?

21 O: Ne sjećam se tačno. Nije previše dugo, ali mislim 40 minuta do sat
22 vremena. Otprilike toliko, al' kažem, davno je bilo, doista se ne sjećam.

23 P: Da li možete da nam kažete ko je vodio glavnu reč na tom sastanku?

24 O: Na tom sastanku glavnu riječ je svo... vodio general Zdravko Tolimir.

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li ste Vi imali ovlaštenja da date odgovor tada u tom trenutku?

2 O: Ne. Mi nismo imali ovlaštenja. Mi smo se dogovorili da vidimo šta je
3 to tačno šta traži ili nudi srpska strana. To smo jasno stavili do znanja
4 generalu Tolimiru i dogovorili smo se da ćemo se mi vratiti u Žepu, dakle ja i
5 gospodin Mujo Omanović, i ovaj zahtjev ili prijedlog prenijeti Ratnom
6 predsjedništvu u Žepi... Ratnom predsjedništvu Žepe.

7 P: Da li ste se Vi i sastali sa Ratnim predsjedništvom?

8 O: Da. Po povratku sa sastanka, mi smo se sastali sa Ratnim
9 predsjedništvom u Žepi i prenijeli ovaj zahtjev od strane gospodina Tolimira...
10 koji nam je dat od strane gospodina Tolimira.

11 P: I šta ste odlučili da uradite?

12 O: Kol'ko se sjećam, rasprava je bila duga. Na kraju se nije pristalo na
13 taj prijedlog uz naravno obrazloženje, kol'ko se sjećam, ne sjećam se svih
14 detalja, ali prevladavala je stra... prevladao je strah da li će stvari biti
15 ispunjene onako kako su obećane od strane generala Tolimira. Na kraju je, mislim
16 pukovnik Avdić... Palić Avdo - izvinjavam se - informaciju o tom prenio
17 komandantu UNPROFOR-a, znači o ne prihvatanju prijedloga. Gospodin Dudnik, to je
18 komandant UNPROFOR-a u Žepi, je ovu informaciju... otišao je on na *check-point* 2
19 i tu informaciju ša... saopštio srpskoj strani.

20 P: Gospodine, samo da se vratimo malo unazad. Zašto se vi niste složili,
21 šta vas je brinulo u vezi sa onim što je general Tolimir rekao da će uraditi,
22 odnosno zašto ste sumnjali da će upravo tako biti?

23 O: Pa gledajte, u to vrijeme bio je pad Srebrenice. Ukupna situacija,
24 ukupni odnosi generalno u Bosni i Hercegovini su bili takvi da je malo ko
25 vjerovô drugom na... samo na riječ. To je jedno, da kažem, opšte stanje duha

26

27

28

29

30

1 bilo u... i među stanovništvom.

2 P: Gospodine, u tom trenutku, da li ste Vi u Žepi čuli neke glasine o
3 tome šta se desilo u Srebrenici? Glasine ili izveštaje.

4 O: Taj prvi dan, i drugi mislim, u principu nije bilo nikakvih
5 informacija, dok naknadno nisu počeli dolaziti neki ljudi koji su se vraćali
6 iz... pokušali su proć' prema Srebren... prema Kladnju; nisu uspjeli i onda se
7 počele da šire priče među stanovništvom u Žepi. Znači, ja nikad nisam s nikim od
8 tih ljudi iz Srebrenice direktno razgovarao, al' sam čuo posredno o tim
9 događanjima pri pokušaju prelaska iz Srebrenice u Kladanj ili Olovo. I to je
10 unijelo dodatni strah među stanovništvom Žepe. Ali kažem, 13. i 14. kol'ko se
11 sjećam, još nitko nije bio od tih ljudi došao u Žepu.

12 P: Kada ste preneli odluku ratnog predsedništva pukovniku Dudniku, kakva
13 je bila njegova reakcija?

14 O: I tu priču sam čuo. On je djelovô, prema priči tih koji su bili
15 prisutni, dosta preplašeno. Mislio je da je to pogrešna odluka, da smo trebali
16 prihvatiti taj zahtjev generala Tolimira.

17 P: Šta se zatim desilo, gospodine?

18 O: Vrlo brzo su slijedili vojni napadi na enklavu Žepa od strane Vojske
19 Republike Srpske, granatiranje i pješadijski napad.

20 P: A šta se granatiralo?

21 O: Pa, po sjećanju sve: kuće, linije odbrane i ovamo... naseljena
22 mjesta, sela.

23 P: I koliko je dugo trajalo?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Napadi su trajali sve do 19. jula 1995. godine.

2 P: I gde ste Vi bili u tom periodu?

3 O: Bio sam u... Najveći dio vremena sam proveo u centru Žepe, da kažem,
4 na radnom mjestu. Kontaktirao sam sa UNPROFOR-om jer je to bilo vrlo blizu
5 sjedišta UNPROFOR-a u Žepi.

6 P: I u tom periodu, da li je bilo oružanog otpora od strane Muslimana u
7 Žepi?

8 O: Da. Organizovan je otpor.

9 P: I šta ste Vi radili u tom periodu? Kakva je bila Vaša uloga, možete
10 li to da opišete za Veće, molim Vas?

11 O: Da. Ja, prema nekoj podijeli u Ratnom predsjedništvu, ja sam bio
12 zadužen za kontakte sa UNPROFOR-om i, evo kasnije u daljem razvoju događaja, sa
13 srpskom stranom, da se iznađe način evakuacije i spašavanja stanovništva. I
14 znači, ja sam bio stalno u kontaktu sa UNPROFOR-om, svaki dan.

15 P: I da li ste prisustvovali nekom drugom sastanku?

16 O: Da. 19. jula slijedio je poziv sa opet *check-pointa* na Bokšanici, od
17 strane generala Mladića, da dođemo na pregovore ponovo. Zahtjev je upućen putem
18 radioveze UNPROFOR-a.

19 P: I šta ste Vi uradili?

20 O: Mi smo se naravno dogovorili da idemo na taj sastanak. Na taj
21 sastanak smo krenuli ja i gospodin Benjamin Kulovac.

22 P: A ko je gospodin Kulovac?

23 O: Gospodin Kulovac je ljekar, doktor, koji je rođen u Žepi, a prije
24 rata je živio i radio u Rogatici kao ljekar i početkom rata je došao u Žepu, u

25

26

27

28

29

30

1 svoju kuću i on je vodio bolnicu, ranjenike, bolesnike i svi oni kojima je
2 trebala ta medicinska pomoć. Znači, bio je lokalni čovjek.

3 P: Da li Vam je poznato da li je general Mladić pozvao pukovnika Palića
4 na ovaj sastanak?

5 O: Da. Tako je glasio zahtjev ili poziv, adresiran na pukovnika Palića.
6 Sad ne znam da li se mogu kvalitetno sjetiti da li je Palić bio tu, dakle u
7 UNPROFOR-u ili ne, ali izbor je pao na nas dvojicu da odemo na sastanak sa
8 generalom Mladićem, na mene i gospodina Benjamina Kulovca.

9 P: I da li ste znali da li je pukovnik Palić bio zabrinut da se lično
10 pojavi na tim pregovorima sa VRS-om izvan centra Žepe?

11 O: Znam to da je bio zabrinut na... ali ne... jer ne znam da li je za
12 ovaj sastanak on bio uopšte tu, ali prvi dogovori, kad sam bio na sastanku sa
13 generalom Tolimirom, znam da je Avdo izrazio strah da ide na taj sastanak i zato
14 je napravljena /sic/ izbor mene i gospodina Muje Omanovića.

15 Za ovaj sastanak sa generalom Mladićem, ne mogu se sjetiti da li je
16 uopšte bio u krugu UNPROFOR-a kad smo dogovarali polazak.

17 P: Dobro. Dajte sad malo da govorimo o ovom sastanku. Možete li da
18 kažete Veću ko je predstavljao VRS na sastanku?

19 O: Po mom sjećanju, na tom sastanku sa srpske strane bili su prisutni
20 general Mladić, general Tolimir, pukovnik Rajko Kušić.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I šta se desilo na tom sastanku?

2 O: Na tom sastanku, Mladić je izdiktirao uslove kako će biti izvršena
3 evakuacija stanovništva iz Žepe. Rekao je otprilike ovim redom: idu prvo
4 ranjenici, žene, djeca, starci, a za vojno sposobne muškarce je tražio da se...
5 da predaju oružje i da svi dođu u krug UNPROFOR-a, tako nešto je bila
6 formulisana... formulisan zahtjev, gdje bi kasnije bili razmijenjeni za srpske
7 vojnike. To je generalno zahtjev koji je izdiktiran od strane generala Mladića.

8 P: Da li Vam je rekao gde hoće da ode civilno stanovništvo?

9 O: Možete li mi pojasniti pitanje?

10 P: Da li je general Mladić naveo neko mesto gde je smatrao da treba
11 prebaciti civilno stanovništvo iz Žepe?

12 O: Da, da. To je, znači, lokacije Olovo ili Kladanj, gdje je kasnije
13 izvršena evakuacija civilnog stanovništva. Ta teritorija je bila pod kontrolom
14 Armije Republike Bosne i Hercegovine.

15 P: Da li je išta rekao o autobusima?

16 O: Da, kol'ko se sjećam, rekao je da će obezbijediti autobuse za
17 transport stanovništva već narednog dana. Čini mi se da je bilo tako.

18 P: I šta ste Vi uradili posle tog sastanka?

19 O: Posle tog sastanka smo se ponovo vratili u Žepu i u tom trenutku nije
20 uopšte bila sporna /?sporno/ naše prihvatanje jer smo shvatili da tu više nemamo
21 šta da tražimo. Nije bila sporna evakuacija civilnog stanovništva. Od tad pa sve
22 do 27. jula, ključ svih problema je bila sudbina vojno sposobnih muškaraca.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Mi smo se vratili u Žepu i odma' stupili u kontakt sa našim vrhom, dakle
2 vrhom Republike... političkim vrhom Republike Bosne i Hercegovine u to vrijeme u
3 Sarajevu. Prenijeli smo im zahtjeve Mladića i zatražili da se iznađe mogućnost
4 da se obezbijedi razmjena vojno sposobnih muškaraca iz Žepe za zarobljene srpske
5 vojnike, s tim da vojno sposobni muškarci iz Žepe se ne predaju prvo UNPROFOR-u,
6 nego da se pokuša, tad smo to definisali kao helikopterska evakuacija vojno
7 sposobnih muškaraca i razmjena za zarobljene srpske vojnike.

8 P: Posle tog sastanka od 19. jula, sećate li se kakav je odgovor
9 rukovodstvo iz Žepe dalo VRS-u, ako im je odgovorilo uopšte?

10 O: Ja se ne sjećam sad nekog direktnog pisanog ili, bar s moje strane,
11 usmenog odgovora. Međutim, to razvlačenje, da ga nazovem, odnosno nestvaranje
12 uslova za početak evakuacije kako je tražio general Mladić, srpska strana je
13 shvatila kao odbijanje, ponovno odbijanje tog prijedloga. Do tad nije bilo
14 značajnijih vojnih pomaka od strane Srba. Dakle, linije koje su postavljene na
15 početku, to jest 13. jula, su i dalje bile tu negdje netaknute i napadi su
16 nastavljeni.

17 P: Da bi bilo sasvim jasno, Vi u stvari kažete da su se napadi nastavili
18 i nakon 19-og?

19 O: Možda u nekim, izvinjavam se, segmentima i jači nego što su u nek...
20 na nekim pravcima napada i jači nego do tad.

21 O: Da li se sećate otprilike koliko je trajao taj napad?

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Pa taj napad je trajao naredna tri dana, tri do četiri dana.

2 P: I šta se gađalo tokom napada?

3 O: Tokom napada gađane su sve kuće za stanovanje i linije odbrane na
4 kojima je bila... na kojima su bili vojnici. Ja sam čak vidio da je u jednom
5 trenutku, ne znam kojeg datuma, čak gađan i centar UNPROFOR-a u Žepi, da su neki
6 zapaljivi meci pogodili krov škole u kojoj je bio smješten UNPROFOR.

7 P: Sada da se pozabavimo 24. julom. Da li ste prisustvovali i trećem
8 sastanku?

9 O: Da. Tre... I trećem sastanku sam prisustvovao. Ovaj put sam bio sam.

10 P: Možete li Veću da opišete taj sastanak, kako je došlo do njega i šta
11 se desilo?

12 O: Pa negdje 23-eg je pala ključna kota za odbranu Žepe sa južne strane.
13 To je Brezova Ravan. Vojska Republike Srpske je praktično uspostavila nove
14 linije koje su bile vrlo blizu centru Žepe. S vojničke strane se nije više mogla
15 organizovati odbrana centra Žepe i zahtjev za ponovne pregovore smo dobili od
16 generala Mladića, smo dobili ponovo putem UNPROFOR-a. U tom periodu su bili
17 zaustavljeni svi napadi, na svim linijama. Ovaj put na pregovore sam otišao sam.

18 P: I ko je predstavljao VRS?

19 O: Sa strane Vojske Republike Srpske ponovo je bio general Mladić,
20 general Tolimir, po sjećanju, mislim isto pukovnik Rajko Kušić i još neki
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 oficiri koje ja nisam znao ni vizuelno niti sam ih ranije, ovaj, sretao na ova
2 dva prethodna sastanka.

3 P: I molim Vas da nam kažete što se desilo.

4 O: Ja sam došao, dakle, na isti *check-point* gdje sam ranije dva puta
5 bio. To je *check-point* UNPROFOR-a. Tamo je na stolu - to je sve bilo vani; znači
6 ne u prostoru nego na nekim vanjskim stolovima - me je čekao jedan papir. Mladić
7 je bio... General Mladić je bio s druge strane. Bio je vrlo ljut. Rekao je da ja
8 moram da potpišem taj papir, da nema drugog izlaza - tako nešto, ne sjećam se
9 svih detalja jer sam i ja bio malo pod stresom, da tako kažem.

10 Ja sam pročitao taj papir. Otprilike, suštinski, dvije stvari su tražene
11 kroz taj dokument. To je evakuacija stanovništva i predaja vojno sposobnih
12 muškaraca - sad u kojoj formi, da li prvo UNPROFOR ili direktno Vojsci Republike
13 Srpske, toga se ne sjećam. Ja sam rekao da uopšte nisam ovlašten za vojsku,
14 međutim - ne sjećam se svih detalja - nama je cilj, da kažem, bio da tad počne
15 evakuacija stanovništva jer dalje se nije moglo braniti. Odnosno, stanovništvo
16 je već bilo izvučeno, otišlo je ponovo u... na tu planinu. I ja sam potpisao taj
17 dokument.

18 P: U redu. Kad je došlo do tog sastanka 24-og, do tada da li ste primili
19 ikakve informacije o događajima nakon pada Srebrenice? Šta ste primili?

20 O: Da. Tad su već kružile priče u narodu o strašnim događanjima, kako su
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 to oni definisali. Detalje, ne sjećam se, kasnije sam slušao te neke priče. To
2 je unijelo dodatni strah među narod u Žepi, tako da je kompletna atmosfera u tom
3 periodu bila jedna... strah koji je vladô, gotovo na granici panike kod
4 stanovništva, šta da se radi.

5 P: Dajte da pogledamo taj sporazum koji ste potpisali.

6 G. THAYER: [simultani prevod] Molim da se pokaže dokument 6D00030 na
7 elektronskoj sudnici. Molim da se na ekranu takođe pokaže i engleska verzija.
8 Ili možda možemo da koristimo grafoskop u isto vreme?

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U čemu je problem?

10 G. THAYER: [simultani prevod] Izgleda da ne možemo ovde da podelimo
11 ekran da bi videli i B/H/S i englesku verziju na ekranu u isto vreme.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Dajte da se onda engleska
13 verzija stavi na grafoskop.

14 G. THAYER: [simultani prevod] Molim da se pomeri dokument na grafoskopu,
15 tako da može da se vidi -

16 P: Gospodine, da li na ekranu ispred sebe vidite dokument?

17 O: Da, vidim. Gledamo englesku verziju ili? Vidim i ovu... prevod
18 engleske verzije.

19 P: Da li prepoznajete ovaj dokument?

20 O: Mislim da da, ali... jer taj jedan primjerak sam i ja dobio poslije
21 potpisivanja, al' ne sjećam se šta je bilo, da kažem, sa njim - da li sam ga dao
22 nekom licu Ratnog predsjedništva u Žepi.

23 P: Da li se može reći da Vi od tada niste videli original potpisani ovog
24
25
26
27
28
29
30

1 dokumenta?

2 O: Da.

3 P: I da li Vam se čini da je ovo veran prevod tog sporazuma?

4 O: Pa to je teško reći. Suština je to, ali da li je sad negdje
5 eventualno nešto korigovano, to ne mogu bez da vidim original dokumenta tvrdit.

6 P: U redu. Želim da pogledamo paragraf 5 ovog dokumenta...

7 PREVODILAC: Paragraf 7 ovog dokumenta, ispravka prevodioca.

8 G. THAYER: [simultani prevod] Možemo li da probamo ovde da podelimo
9 ekran ili to uopšte ne možemo?

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Postoji problem u ovom slučaju,
11 tehnički problem, tako da mislim da moramo da onda radimo i sa grafoskopom.

12 G. THAYER: [simultani prevod] U redu. Pogledat ćemo paragraf po paragraf
13 ili stranicu po stranicu. Ja ću to da pročitam. Radi se o kratkom paragrafu.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim poslužitelja da pomeri dokument
15 tako da se vidi odgovarajući deo dokumenta.

16 G. THAYER: [simultani prevod]

17 P: Gospodine, paragraf 7 /.../ počinje, na engleskom barem, na sledeći
18 način: "Civilni iz Žepe uživat će slobodu izbora mesta za život i boravak u
19 skladu sa Ženevskim konvencijama od 12. avgusta 1949. i dodatnih protokola iz
20 1977. godine."

21 Na osnovu Vašeg sastanka tog dana sa generalom Mladićem, da li je onda
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 tačno to što stoji u paragrafu broj 7, da civili iz Žepe uživaju slobodu izbora
2 mesta za život i boravak? Da li je to tačno?

3 O: Pa, o tome nije uopšte bilo rasprave u daljem razvoju događaja, niti
4 je ko spominjô dalje tu mogućnost. Ali moram da kažem da je to bila jedna
5 posebna atmosfera među narodom... među stanovništvom Žepe i strah, tako da ovaj
6 paragraf je tu tekstualno, ali u praksi, u tom vremenu, na tom mjestu, nije
7 značio ništa.

8 P: U redu. Mislim da nam ovaj dokument više ne treba za sada.

9 G. THAYER: [simultani prevod] Zahvaljujem se sudskom poslužiocu.

10 SVJEDOK: Izvinjavam se, na ovom dokumentu je na dva mjesta krivo
11 napisano moje ime i prezime. Neću ga govoriti. Znači u naslovu, na jednom mjestu
12 je krivo napisano ime, a na drugom prezime. Pa bi eto molio da se to evidentira,
13 je l'. To bi mogô na -

14 G. THAYER: [simultani prevod]

15 P: Hvala Vam, na tom objašnjenju.

16 Za vreme tog sastanka od 24. jula, da li Vam je general Mladić rekao još
17 nešto o tome kako će se dalje odvijati stvari, naročito kada je u pitanju Vaš
18 rad, Vaša uloga?

19 O: Da. Rekao mi je - to je stvar koja ne stoji u ovom dokumentu - da će
20 kompletnu operaciju evakuacije stanovništva iz Žepe u Žepi voditi general Mladić
21 s njegove stra... izvinjavam se - general Tolimir zajedno sa Avdom Palićem,
22 pukovnikom, da će oni dakle biti u centru Žepe i organizovati stanovništvo za
23 transport. Kao sigurnost za život generala Zdravka Tolimira, koji će biti tih

24

25

26

27

28

29

30

1 dana u Žepi, ja treba da dođem na *check-point* 2 i da svo vrijeme provedem na tom
2 *check-pointu*.

3 P: S obzirom na sve vojne napade Vojske Republike Srpske i sve ono što
4 su do tada osvojili, zašto je general Tolimir uopšte trebao bilo kakve garancije
5 za vlastitu bezbednost?

6 O: Pa, moram da kažem sljedeće: tog 24-og napravljen je i prekid vatre,
7 ali Vojska Republike Srpske nije, prema mom... ono što ja znam, nije bila ušla u
8 centar Žepe. Dakle, postojala je ta zona u kojoj nije bilo vojnika Republike
9 Srpske. I dolazak do centra Žepe značio je prolazak kroz teritoriju koja nije
10 bila pod kontrolom Vojske Republike Srpske. I zato je vjerovatno postavljena
11 stvar na ovaj način.

12 P: Šta ste zatim uradili?

13 O: Ja sam se vratio u... u Žepu, prenio stvar Ratnom predsjedništvu.
14 Mislim da smo to veće ponovo imali kontakte sa političkim vrhom Republike Bosne
15 i Hercegovine u Sarajevu i obavijestili stanovništvo - ne znam tačno kako je to
16 išlo jer je to bilo poprilično raštrkano - da je dogovoren... dogovorena
17 evakuacija civilnog stanovništva i da onaj ko želi da može doći taj naredni dan,
18 25. juli, u centar Žepe kako bi bio evidentiran prije ulaska u autobuse i
19 transportovan na teritoriju van Žepe - tamo Kladanj, Olovo, gdje je već bio
20 dogovor.

21 P: Vi ste rekli da Vam je general Mladić izdiktirao jedan od uslova, a
22 to je da će ranjeni biti prvo izvedeni. Kada ste se Vi vratili u Žepu, da li ste
23 preduzeli bilo šta u vezi sa tim?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. Ovu stvar ja sam prenio gospodinu Benjaminu Kulovcu koji je
2 doktor i koji je, mislim, odma' sutra ujutro organizovô transport ranjenika koji
3 nisu bili u centru Žepe jer su bili... tu je bila neka priručna bolnica u centru
4 Žepe, u stvari to je bila zgrada samo one ambulante i ti ranjeni... ranjenici su
5 bili van centra Žepe u jednom selu ili kući koja je bila malo zaklonjena od
6 artiljerijske paljbe, od granata.

7 P: Da li Vam je poznato zbog čega je ta bolnica bila izvan centra grada?

8 O: Pa zbog samog granatiranja centra grada, jer se nije moglo prilaziti
9 niti normalno komunicirati sa ranjenicima.

10 P: Da li znate kada je otprilike ta bolnica premeštena na to drugo
11 mesto?

12 O: Doista ne znam tačan datum, al' pretpostavljam da je to se poklapalo
13 sa padom Srebrenice ili možda negdje 13., 13. ili 14. juli.

14 P: Evo, sad smo, gospodine, stigli do 25. jula. Recite Veću, molim Vas,
15 šta se desilo tog dana?

16 O: Tog dana u Žepu su, kol'ko se sjećam, bio sam i ja, je došao sa
17 srpske strane general Tolimir u pratnji dva ili oficira ili vojnika - ne sjećam
18 se. Zatim, bili su prisutni, ekipa Međunarodnog crvenog krsta. Sve te neke
19 tehničke detalje sa generalom Tolimirom je dogovarao pukovnik Avidć, bar ta...
20 Palić, bar taj prvi dan. I došli su prvi autobusi u Žepu, mislim da je to bilo
21 negdje oko podne, oko 12 sati, i evakuacija je krenula.

22 Znači, svo stanovništvo koje je ulazilo u autobuse, ono je...
23 evidentirana su njihova imena i prezimena. Taj spisak, pretpostavljam jer nisam
24
25
26
27
28
29
30

1 učestvovao u tom procesu, da je dostavljan između ostalog i ekipi Međunarodnog
2 Crvenog krsta.

3 P: Gospodine, da li ste Vi u stvari videli generala Tolimira i pukovnika
4 Palića kako se slobodno kreću po centru Žepe?

5 O: Da, vidio sam, u više navrata.

6 P: Da li su oni u stvari i otišli sa jednim od konvoja 25-og?

7 O: Da. Oni su otišli, mislim da je to... nije mislim, nego bio je to
8 posljednji konvoj koji je organizovan tog dana. Sa tim konvojem je pukovnik
9 Palić evakuisao svoju porodicu, suprugu i djecu. I prema onom što ja znam, i on
10 je bio u pratnji tog konvoja do Kladnja, a naredni dan se ponovo vratio u Žepu.

11 P: Gospodine, a šta je bilo sa generalom Tolimirom? Da li Vam je poznato
12 kako je on otišao s tim konvojem?

13 O: Da. General Tolimir je, mislim skupa sa pukovnikom Avdićem, izašao iz
14 Žepe sa istim konvojem. Znači, to je bilo već... padalo je veče i već je bio
15 mrak. Znači sa istim konvojem, da li je i pukovnik Avdić, moguće je da je čak
16 sjeo sa generalom Tolimirom u njegovo auto, u auto generala Tolimira - bar kod
17 napuštanja Žepe.

18 P: O kojoj vrsti vozila se radilo, ako se sećate?

19 O: Mislim da je bio transporter, nešto tako - oklopno vozilo ali ne ono
20 teško nego -

21 P: Gospodine, vidim da se u transkriptu nekoliko puta spominje pukovnik
22 Avdić. Kako bi bilo sve jasno, Vi ste u stvari govorili o pukovniku Paliću, zar
23 ne?

24 O: Da. Da. Da. To je greška, izvinjavam se. Znači, tačno je, pukovnik
25 Avdo Palić. Ako sam negdje okrenuo, izvinjavam se.

26 P: Hteo bih da Vam postavim neka konkretna pitanja u vezi sa onim što
27
28
29
30

1 ste Vi videli vezano za konvoje 25-og. Da li se sećate da li ste videli da su
2 neki vojnici VRS-a učestvovali ili pomagali prilikom ovih prevoza 25-og?

3 O: U samom centru Žepe?

4 P: Da. Da, gospodine.

5 O: Pa ja se ne mogu sjetiti da li su sad... Ja se sjećam samo, znači
6 osoba koje su bile u pratnji generala Tolimira i oni su imali, kol'ko se sjećam,
7 uniformu Vojske Republike Srpske. Da li su sad oni pomagali ili... toga se
8 doista ne mogu sjetiti jer sam bio dos... relativno malo uključen u sam proces
9 pripreme stanovništva za evakuaciju.

10 P: U redu. Da li se sećate da li ste 25-og videli kako vojnici UNPROFOR-
11 a učestvuju ili pomažu prilikom ovih prevoza?

12 O: Mislím... Da, oni su bili tu.

13 P: Gospodine, da li ste videli da li je bilo bilo kakvog zlostavljanja
14 muslimanskog civilnog stanovništva prilikom njihovog ukrcavanja u ta vozila?

15 O: Ne. Nije bilo nikakvog zlostavljanja. Jedino, eto, što je
16 ponekad sama želja da se bude prvi stvarala tu je male gužve, ali nikakvog
17 zlostavljanja nije bilo. Sve se odvijalo korektno.

18 P: Ko je obezbedio ta vozila i ako možete da nam opišete o kakvim
19 vozilima se radilo?

20 O: Kompletno vozila za evakuaciju je obezbijedio general Mladić.
21 Evakuacija je vršena na slijedeći način što se tiče tipa vozila: iz Žepe do
22 Bokšanice - Bokšanica je *check-point* na jugu Žepe na pravcu za... na pravcu za
23 Rogaticu - transport je vršen autobusima i otvorenim kamionima. Sa Bokšanice su
24
25
26
27
28
29
30

1 ljudi koji su bili na otvorenim kamionima smješteni u autobuse, tako da je dalja
2 evakuacija, dalji transport, sa Bokšanice prema Kladnju bio isključivo u
3 autobusima.

4 P: Gospodine, da li ste prisustvovali još jednom sastanku 25-og?

5 O: Da. U popodnevnim satima sam se ponovo sastao sa generalom Mladićem,
6 ovaj put na Brezovoj Ravni, dakle lokaciji koja je bliža Žepi.

7 P: Šta se desilo na tom sastanku?

8 O: Pa na ovom sastanku, kol'ko se sjećam, ništa značajno. Malo je bilo
9 priče o evakuaciji. Posle toga sam se ponovo vratio u Žepu.

10 P: Da li sećate da li ste se u nekom trenutku 25-og sastali i sa
11 generalom Rupertom Smithom?

12 O: Da. Sjećam se, samo ja se sjećam dva sastanka. Za jedan sam siguran.
13 Na... Sastanci sa generalom Rupertom Smithom su bili na Bokšanici. Dakle, na
14 istoj lokaciji gdje smo imali ranije sastanke.

15 G. THAYER: [simultani prevod] Molim da sada pogledamo P02493. Radi se o
16 jednoj karti. Ako primerak u elektronskoj sudnici bude premali, mi imamo jednu
17 kopiju koju možemo onda da stavimo na grafoskop.

18 P: Gospodine, da li vidite sliku na monitoru?

19 O: Da.

20 P: Da li možete dobro da pročitate što se vidi na karti ili želite da
21 stavimo jedan primerak na grafoskop? Na Vama je da odlučite.

22 G. THAYER: [simultani prevod] A isto me zanima da li drugi učesnici mogu
23 da pročitaju šta piše?

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, dosta teško se vidi šta piše masnim
25
26
27
28
29
30

1 slovima. Evo, sada je bolje.

2 G. THAYER: [simultani prevod]

3 P: Gospodine, da li prepoznajete područja koja se vide na ovoj karti?

4 O: Da.

5 P: Molim Vas da obeležite dve lokacije. Evo, poslužitelj će Vam pomoći.

6 O: To su koje lokacije? Koje treba da -

7 P: Da li vidite Brezovu Ravan? Pre nego što bilo šta obeležite na karti,

8 da li se malo preciznije sećate toga gde ste se sastali sa generalom Mladićem

9 25. jula? Dakle, ako možete to mesto da obeležite na karti.

10 O: To je, mislim ovaj, na onom odvaj... to je negdje ovdje ovako.

11 P: U redu. Molim Vas da tu stavite slovo X.

12 O: [obilježava]

13 P: Možda će biti potrebno da malo pomerimo kartu ali bih Vas takođe

14 zamolio da obeležite *check-point* u Bokšanici, dakle gde ste prisustvovali

15 sastancima.

16 O: Mislim da neću pogriješiti'. To je ovaj izlazak, to bi bilo ovako

17 negde *check-point* lokacija. Ovo je Bokšanica /nerazgovijetno/. Tu je, znači na

18 samom izlasku iz... sa ove strmine na ovaj ravni plato, Bokšanica.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo jedan trenutak. Gospodine, desno

20 od mesta gde ste stavili slovo X kod Brezove Ravni, molim Vas da tu stavite

21 inicijale RM.

22 SVJEDOK: [obilježava]

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A pored ove druge oznake, molim Vas da
2 sa desne strane stavite inicijale BCK /sic/. BCP.

3 SVJEDOK: BCP?

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, P.

5 SVJEDOK: [obilježava] Sorry.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne, ne. U redu je, u redu je. Ne
7 brinite.

8 G. THAYER: [simultani prevod]

9 P: Gospodine, ova isprekidana linija gde ste zaokružili mesto kod
10 Bokšanice, da li možete da nam samo kažete o čemu se radi? Dakle, koja je to
11 isprekidana linija koja ide od Brezove Ravni pa do *check-pointa*.

12 O: To je lokalni put. Dakle, tim putem, cestom, se ide sa autom. To je
13 između ostalog bio dio puta transporta stanovništva.

14 P: U redu. Molim Vas da zapišete današnji datum u jednomu uglu, bilo
15 kom.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Od sada pa nadalje nećemo ovo
17 prenositi, sve dok će potpisati kartu i staviti datum, ali to se neće emitovati
18 u javnost.

19 Predlažem da u bilo kom uglu, odnosno da u donjem desnom uglu stavite
20 svoje ime, dakle da se potpišete i da napišete i datum.

21 SVJEDOK: [obilježava]

22 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, gospodine.

23 Mislim da možemo da sačuvamo ovaj dokument i da nastavimo sa radom.

24 P: Gospodine, evo sada prelazimo na 26. jul. Opišite šta se dešavalo tog
25 dana.

26

27

28

29

30

1 O: 26-og jula ujutro, pukovnik Avdo Palić je došao do mene i rekao mi da
2 ja... da je u povratku iz Kladnja gdje je evakuisao porodicu se kratko na
3 Bokšanici sastao sa generalom Mladićem i da je Mladić tražio da ja treba, prema
4 onom zahtjevu ranije, /?da/ odem na *check-point* broj 2, kao garancija za život
5 generala Tolimira koji je tog dana nastavio sa aktivnostima evakuacije
6 stanovništva iz Žepe.

7 Ja sam prvim konvojem otišao na Bokšanicu i tu ostao naredna dva dana
8 je l', do kraja 27 jula.

9 P: Pre nego što ste napustili Žepu kako biste otišli na Bokšanicu, molim
10 Vas da opišete Veću šta se sve dešavalo sa civilnim stanovništvom na području
11 Žepe, kao i to šta ste videli da se dešava u samom gradu Žepi.

12 O: Pa, civilno stanovništvo je 25-og... relativno mali broj se njih
13 odlučio da se transportuje. Oni su iz planine prilazili bližim selima centra
14 Žepe i na neki način malo pratili kako i šta se dešava. Već 26-og, prije nego
15 što sam ja krenuo za Bokšanicu, veliki broj stanovnika Žepe je skupio ono
16 najneophodnije u neke torbe, kese i prijavljivô se za evakuaciju. Bila je to
17 jedna velika gužva, poprilično mučna situacija kad se sve to gleda.

18 Ali, znači sad je već 26-og. Svi su želeli da budu prije... u što je
19 moguće kraćem vremenu da idu.

20 P: Pre nego što su se skupili u centru Žepe, gde se civilno stanovništvo
21 nalazilo prethodnih nekoliko dana?

22 O: Pa to je na sjeveru, kad gledate kartu, uglavnom svi oni koji su
23 morali da sa sela na južnoj strani rijeke Žepe, da napuste ta sela, jer su ona
24
25
26
27
28
29
30

1 već bila zauzeta od strane Vojske Republike Srpske, oni su bili na planini. To
2 je možda nekih tri, četiri kilometra, il' pet, od centra Žepe, a postojô je u
3 nekim, da li pećinama, kolibama ili već drugim nekim objektima koji je bilo za
4 smještaj, a dio stanovništva još uvijek nije bio napustio svoje kuće tako da su
5 oni praktično... taj dio stanovništva /?je/ iz kuća dolazio u centar Žepe.

6 P: Koliko je Vama poznato, da li se izvan centra grada Žepe nalazilo
7 neke veće područje gde su se civili takođe okupljali?

8 O: Izvan centra Žepe? Ne.

9 G. THAYER: [simultani prevod] Vidim da je sada 10.30h. Ne znam da li je
10 sada zgodan trenutak za pauzu.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne treba da mislite nego treba da znate
12 da je ovo dobar trenutak. Dakle, imat ćemo pauzu od 25 minuta.

13 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

14 ... Početak pauze u 10.30h

15 ... Sjednica nastavljena u 10.58h

16 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Izvolite sestî.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Thayer, izvolite.

18 G. THAYER: [simultani prevod] Gospodine predsedniče, hvala.

19 P: Svedoče, da li se može reći da je gro transporta u stvari počeo i
20 odvijao se 26. jula?

21 O: Pa, gro tranporta - da. Ali je bio jedan ili dva konvoja i 25. jula,
22 kol'ko mi je poznato. Prvi konvoj je bio konvoj sa ranjenicima. Njegova
23 destinacija je bila Sarajevo. Drugi konvoj je bio konvoj sa civilnim
24 stanovništvom i destinacija na koju je transportovano civilno stanovništvo je
25 Kladanj.

26 P: Od onoga što ste videli 25-og i 26-og, možete li da opišete kakvo je
27
28
29
30

1 emocionalno stanje bilo među civilima kad su ulazili u autobuse? Mislím da ste
2 Vi o tome već nešto malo govorili, ali možda bi mogli da nam ukratko kažete u
3 kakvom su stanju oni bili, kako su se osećali?

4 O: Pa, svo stanovništvo koje je transportovano je... među njim /?njima/
5 je vladao strah, velika neizvjesnost jer su se odvajali od... familije su se
6 dijelile. Znači, vojno sposobno stanovništvo, odnosno ljudi, nisu išli sa recimo
7 suprugom i djecom. To je, razumjet ćete, bila jedna vrlo teška situacija,
8 emocionalna situacija za svakog posebno i to, znači generalno, svi su bili
9 preplašeni u strahu za... za to šta će se djes... desiti sa njihovim očevima,
10 supru... očevima ili muževima. Dakle, jedan strah, neizvjesnost, ponekad malo i
11 panika, to je bilo otprilike emocionalno, generalno emo... emocionalno stanje
12 stanovništva koje je transportovano.

13 P: 26. jula, da li ste videli da je civilno stanovništvo bilo
14 maltretirano tokom transporta?

15 O: Ne. Transport je protekao izuzetno korektno. Znači, bez ikakvog
16 maltretiranja, sve je bilo u skladu onog dogovora koji je napravljen sa ili
17 izdiktiranog papira od strane generala Mladića. Nije bilo nikakvog
18 maltretiranja, znači sve je proticalo bez problema.

19 P: U ovom periodu, recimo od 13-og sve do sledećeg dana, 27-og /sic/, da
20 li možete da nam kažete koliko ste se često čuli ili bili u kontaktu sa
21 pukovnikom Palićem?

22 O: Pa, relativno mali broj kontakata je bio. Mogu potvrditi tri ili
23 četiri kratka kontakta i viđenja.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Već ste nam rekli da ste tog dana, 26-og, otišli u Bokšanicu. Šta ste
2 uradili kad ste tamo došli?

3 O: Najveći dio vremena sam proveo u društvu generala Mladića. Sjedili
4 smo za tim nekim stolom. Bila je jedna, da kažem, opšta priča i o drugim
5 stvarima. Svaki konvoj koji bi došao iz Žepe, kol'ko se sjećam, većinu njih je
6 posjetio ili ulazio u autobuse general Mladić. Taj dan je protekô u jednom
7 /?jednoj/, 'ajd da kažem, relaksiranoj atmosferi, 26-i.

8 P: Da li se sećate da li ste se susreli sa generalom Smithom uopšte 26-
9 og?

10 O: Da, mislim, snimk... onaj sastanak koji mogu potvrditi, da to je bio
11 sastanak 26-og sa generalom Smithom. Tema razgovora je bila mogućnosti
12 izmiještanja vojno sposobnog stanovništva iz Žepe jer su prethodne sastanke sa
13 generalom Smithom trebale da održe... na tu temu, trebale da održe vlasti u
14 Sarajevu, odnosno vlasti Republike Bosne i Hercegovine.

15 P: Da li ste se tog dana sreli sa generalom Krstićem?

16 O: Da. Tog dana sam upoznao generala Krstića.

17 P: Ko Vas je upoznao s njim i možete li za Veće ukratko da opišete taj
18 susret?

19 O: Sa generalom Krstićem me upoznao general Mladić. Sjedili smo mi za
20 jednim stolom, za drugim je bio general Krstić. U jednom trenutku Mladić je
21 rekao: "Ovo je...", pokazao je rukom na generala Krstića i rekao "Ovo je general
22 Krstić" i onda rekao "Dođi Krle". To je vjerovatno nadimak kojim je ga
23 oslovljavao general Mladić. Krstić je došao za naš sto, tu smo se upoznali,
24
25
26
27
28
29
30

1 general Mladić je rekao da Krstić vodi operacije, vojne operacije na Žepu.

2 Izmijenili smo par rečenica, nešto u smislu da smo zemljaci jer sam i ja
3 rođen u okolini, odnosno hanpijesačka opština, a kol'ko se sjećam da mi je
4 general Krstić da je rođen na vlaseničkoj opštini. To je susjedna opština. I
5 sastanak, to upoznavanje je trajalo i taj sastanak dosta kratko. General Krstić
6 je ponovo otišao za svoj sto.

7 U tom trenutku ja nisam uopšte znao ko je general Krstić, tek kasnije
8 sam saznao više o tome.

9 P: I ukratko, da li ste nešto primetili na njemu u fizičkom smislu?

10 O: Da. Imao je problem sa nogom, da li desna il' lijeva, i malo je teže
11 hodao. Toga se sjećam.

12 P: Gde ste proveli noć 26-og jula?

13 O: Noć sam proveo u... na *check-pointu* broj 2 u... u jednoj sobi u kojoj
14 su spavali vojnici UNPROFOR-a. Ja sam tu prespavao zajedno sa njima, vojnici...
15 ukrajinskim vojnicima UNPROFOR-a.

16 P: To nas dovodi do 27-og jula. Možete li Veću da kažete šta se toga
17 dana desilo?

18 O: Tog dana je nastavljena evakuacija i poslednji konvoj iz Žepe do
19 Bokšanice je došao negdje, po mom sjećanju, oko 1 sat, u toku dana, dakle 13
20 sati i tad je situacija se zaoštrila. General Mladić je tražio da se preda
21 vojska i zadržô je taj konvoj na Bokašnici. Nije dao dalji transport.

22 Sa tim posljednjim konvojem iz Žepe su izašli predsjednik Ratnog
23
24
25
26
27
28
29
30

1 predsjedništva, gospodin Mehmed Hajrić i šef Civilne zaštite, gospodin Amir
2 Imamović.

3 Od nas je traženo da... Znači sad smo nas trojica se... dovedeni na
4 jedno mjesto; više nije bilo te relaksirajuće atmosfere, stvar se zaoštrila.
5 Traženo je da neko ode na planinu iznad Žepe gdje je bila koncentracija vojno
6 sposobnih muškaraca ili vojnika, kako hoćete, i da im kaže da trebaju da se
7 predaju. Za to je određen, ne mogu se sjetiti da li je to general Mladić il'
8 neko drugi, taj nalog je dao predsjedniku Ratnog predsjedništva, gospodinu
9 Mehmedu Hajriću i on je, po mom sjećanju, sa vozilom UNPROFOR-a otišao prema
10 Žepi.

11 P: I šta se onda desilo?

12 O: Konvoj je stajô svo vrijeme tu. Negdje oko 6 ili 7 sati poslepodne,
13 meni je naređeno da odem u jedan od autobusa kojim je transportovano civilno
14 stanovništvo i koji je stajô na Bokšanici. Tamo sam proveo par... možda tri sata
15 u tom autobusu i negdje oko 22.30 naveče, jedan vojnik mi je rekao da dođem.
16 Me... Iz drugog autobusa, u kom je isto tako bio Amir Imamović, odvedeni smo u
17 istu onu sobu gdje sam spavô, dakle u krugu UNPROFOR-a gdje su već bili neki
18 vojnici UNPROFOR-a.

19 Kol'ko znam, tad je dat... dato odobrenje ili... da konvoj može da ide.
20 Pušten je i to veče negdje oko 23.30 došli su vojnici ili vojna policija, nisam
21 siguran, Vojske Republike Srpske i saopštili mi, meni i Amiru, da smo od ovog
22 trenutka u statusu ratnih zarobljenika. Stavili su nam lisice na ruke, to jest
23 jednom lisicom su vezali moju jednu ruku... istom lisicom moju jednu ruku, a na
24
25
26
27
28
29
30

1 drugoj strani je bio Amir i izveli nas iz te prostorije. U toj prostoriji, za
2 vrijeme hapšenja, želim da naglasim da su bila 4, 5 vojnika UNPROFOR-a kao i
3 komandant UNPROFOR-a za Žepu, pukovnik Sejmon /?Semjon/ Dudnik. Oni, naravno...
4 normalno, nisu reagovali.

5 Nas su povelili prvo u pravcu šume, pa smo onda napravili jedan zaobilazak
6 i izvedeni smo na... ponovo na put prema Borika... Borikama. Tamo smo ušli u
7 jedno vozilo Vojske Republike Srpske i odvedeni u hotel na Borikama. Tu smo u
8 jednoj sobi prespavali bez skidanja lisica.

9 Ujutro su nam skinute lisice i dobili smo doručak i ponovo su nas
10 vratili na lokalitet Bokšanice.

11 P: Pre nego što pređemo na sledeće pitanje, možete li samo uopšteno da
12 nam kažete gde se nalaze Borike?

13 O: Borike su negdje na sredini puta između Žepe i Rogatice. Dakle,
14 ponovo južna strana od Žepe, ali puno dalje od lokaliteta Bokšanice. Borik je
15 inače poznatije predratno turističko mjesto.

16 P: I sada smo stigli do 28. jula. Šta se desilo toga dana, gospodine?

17 O: Tog dana, znači, prije podne smo dovedeni na lokalitet... ponovo
18 lokalitet Bokšanice. Vidio sam ponovo tu generala Mladića ali je sad odnos...
19 nije me ni pozdravio jer ja sam već bio zarobljenik. Onda je me pozvao neki
20 oficir bezbjednosti, ne znam o kome se radi. Počeo je sa nekim ispitivanjima,

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 gdje sam, šta... gdje sam rođen i tako dalje, malo priče. To je potrajalo nekih
2 20-ak minuta do pola sata i onda je i on pozvan da ide negdje i nas su odmah,
3 desetak minuta iza tog ponovo vratili u to auto i odveli mene i Amira u hotel na
4 isto ono mjesto gdje smo prespavali prethodnu noć.

5 P: Vi ste par dana proveli u hotelu, da li je to tačno?

6 O: Da. Narednih par dana sam... smo proveli u hotelu na Borikama.

7 P: I šta se onda desilo?

8 O: Ne znam tačan datum, da li je bio 30. ili oko 30. jula su
9 /nerazgovijetno/ u pratnji, kao čuvali su nas vojna policija Vojske Republike
10 Srpske, onda su nas izveli i sa civilnim autom, sjećam se da je bio Golf dvojka
11 - kako to mi u Sarajevu kažemo je l' - a iz... mene i Amira, a iz druge sobe je
12 izveden Mehmed Hajrić. Mi nismo znali da je on tamo i zajedno nas trojica smo
13 odvedeni u zatvor u Rogatici.

14 P: Koliko ste dugo bili u ovom zatvoru u Rogatici?

15 O: Zatvor u Rogatici smo napustili mislim 11. januara 1996. godine.
16 Odatle smo otišli za Kulu, to je jedan isto zatvor u okolini Sarajeva pod
17 kontrolom Vojske Republike Srpske. Tu smo proveli četiri dana prije razmjene ili
18 puštanja, kako je to već bilo definisano Dejtonskim sporazumom.

19 P: Kad su Vas prvo doveli u taj zatvor, rekli ste da su zajedno s Vama
20 doveli i gospodina Hajrića i gospodina Imamovića. Da li su oni tamo proveli neko
21 vreme?

22 O: Da. /nerazgovijetno/ mi smo bili skupa u jednoj sobi. Ja, Hajrić i
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Imamović. Oni su sredinom, po mom sjećanju, sredinom avgusta 1995. odvedeni iz
2 sobe i više se nisu vratili.

3 P: I da li ste primili bilo kakve informacije o tome šta se desilo ili
4 gde se nalaze gospodin Imamović i gospodin Hajrić?

5 O: Da. Prema informacijama koje imam, oni su ubijeni. Negdje, moguće
6 prije godinu dana, pronađena su njihova tijela i izvršena je sahrana u Sarajevu.
7 I gospodin Imamović i gospodin Hajrić.

8 P: I na kraju, gospodine, hteo bih da pogledamo neke snimke, videosnimke
9 koje imamo na sistemu elektronska sudnica.

10 G. THAYER: [simultani prevod] Molim da se pokaže odlomak V000-1355, a to
11 je dokazni predmet P02489, i taj odlomak počinje na 9 minuta i 22 sekunde.

12 [Gleda se video-snimak]

13 G. THAYER: [simultani prevod] Gospodine predsedniče, ja bih sada zamolio
14 da se dalje ne emituje ovaj odlomak zato što sam se savetovao sa svojim kolegama
15 i mislim da ćemo imati nekih pitanja koja se odnose na identifikaciju.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Gospodine Josse, izvolite.

17 G. JOSSE: [simultani prevod] Mislim da nema problema do sada jer su već
18 uvdene određene mere zaštite, ali to stvarno znači da se sada taj odlomak ne
19 može emitovati. Možemo da idemo fazno, ovaj, korak po korak. Nemam nikakav
20 prigovor na to i ja sam o tome već razgovarao sa mojim kolegom.

21 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Da li imamo transkript?

22 G. THAYER: [simultani prevod] Da, časni Sude. Imamo transkripte, na
23 engleskom i na B/H/S-u - to je P02490 - ali do sada nije bilo nikakvih bitnih

24

25

26

27

28

29

30

1 razgovora, ali od ovog trenutka nadalje su bitni prevodi.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Želim da razjasnim samo jednu stvar.
3 Čuli ste svi to što je gospodin Josse rekao. Da li netko drugi iz nekog drugog
4 tima Odbrane želi da još nešto doda? U redu. Možemo onda da nastavimo, a ostatak
5 ovog video odlomka se neće emitovati javno zato što smo odobrili distorziju lika
6 za ovog svedoka - tako da ne bi imalo nikakvog smisla ako bi pokazali njegovo
7 lice na video-snimku i onda ga pitali da li on sebe prepoznaje.

8 Gospodine Thayer, izvolite. Izvinjavam se što sam Vas prekinuo.

9 G. THAYER: [simultani prevod] Nema problema. Hvala, gospodine
10 predsjedniče, ja ću nastaviti.

11 SUDIJA KWON: [simultani prevod] A stranica 2 transkripta?

12 G. THAYER: [simultani prevod] Časni Sude, mi smo sada na stranici 1 od
13 4, engleskog transkripta. I to je red 16. Odatle počinje sledeći odlomak.

14 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala Vam.

15 [Gleda se video-snimak]

16 G. THAYER: [simultani prevod]

17 P: Brojilo je na 11 minuta 53 /u engleskom transkriptu: "53.4"/ sekunde
18 i samo par pitanja pre nego što pređemo na ostatak videa. Da li možete da nam
19 kažete kada je napravljen ovaj snimak, kog datuma?

20 O: 19. juli 1995.

21 P: A mesto?

22 O: *Check-point* UNPROFOR-a na Bokšanici.

23 P: Ovde se vide tri osobe, u ovom kadru. Da li prepoznajete bilo koju
24 osobu koja se tu vidi?

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. Gospodin Benjamin Kulovac u sredini. Lijevo sam ja, a desno
2 mislim da je ovo gospodin S... pukovnik Sejmon /?Semjon/ Dudnik, ali snimak je
3 takav da ne smijem to 100% sad tvrdit', ne vidim dobro.

4 P: U redu. Hvala Vam. Osoba koju ste Vi identifikovali kao Benjamin
5 Kulovac ima nešto u ruci, beli neki predmet. Možete li da nam kažete šta je to?

6 O: Pa... ne znam, to je neki bijeli predmet bio. Da li krpe ili tako
7 nešto, jer kad smo prelazili *check-point* UNPROFOR-a to je bio kao dogovor,
8 mislim prije polaska kao znak raspoznavanja ili... ne bijela zastava u smislu
9 predaje, nego tako -

10 P: Da bi bilo sve jasno u zapisniku, Vi ste u svetloj košulji na levoj
11 strani i okrenuti ste ekranu, ali se nalazite sa leve strane osobe koja ima taj
12 beli predmet u ruci?

13 O: Da. Da.

14 P: U redu. Možemo da nastavimo.

15 [Gleda se video-snimak]

16 G. THAYER: [simultani prevod]

17 P: Gospodine, na osnovu sećanja u vezi sa ovim sastankom, da li možete
18 da identifikujete osobu koja je leđima okrenuta prema kameri, a koja ima na
19 glavi kapu?

20 O: Da. To je general Zdravko Tolimir.

21 P: Nije potrebna stvarna identifikacija, ali čisto radi zapisnika da li
22 možete da nam kažete da li možete da identifikujete osobu koja se nalazi krajnje
23 desno u ovom kadru?

24 O: General Mladić.

25 P: Brojač, 12 minuta, 18 sekundi /u engleskom transkriptu: "18.4
26 sekundi"/. Možemo nastaviti.

27

28

29

30

1 [Gleda se video-snimak]

2 G. THAYER: [simultani prevod]

3 P: Gospodine, zaustavili smo se na brojaču na 14 i 57 sekundi /u

4 engleskom transkriptu: "57.9 sekundi"/.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo jedan trenutak.

6 Gospođo Fauveau, izvolite.

7 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, čini mi se da

8 je došlo do greške u transkriptu, strana 35, 12 red. Izvinjavam se što se sad

9 vraćam nazad ali u transkriptu stoji: "To je trebalo da bude neki znak, bela

10 zastava", a svedok je u stvari rekao, bar se to meni tako čini, da je to bio

11 znak prepoznavanja, jednostavno da je bela zastava trebala da znači da su

12 spremni da se predaju.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine, da li ste čuli ovo što je

14 upravo rekla gospođa Fauveau? Da li ste dobili prevod?

15 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Čini mi se da je došlo do greške u

16 prevodu onoga što sam ja sad upravo rekla, da je svedok rekao da se radi o znaku

17 raspoznavanja, a ne o beloј zastavi koja predstavlja predaju.

18 SVJEDOK: Upravo tako.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li ste dobili prevod ovoga?

20 SVJEDOK: Da.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] I slažete se s ovim što je rekla

22 gospođa Fauveau?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: Je li ja treba da se izjasnim?

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, izvolite.

3 SVJEDOK: Da, ovaj na kraju ponovljeni prevod je dobar. Znači, to nije
4 bila bijela zastava kao znak predaje nego znak raspoznavanja. To... Tako sam
5 mislio, odnosno tako sam rekao.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine.

7 Gospodine Thayer, kadar je zamrznut na 14 minuta i 57 /u engleskom
8 transkriptu: "57.9"/ sekundi, možete preći na svoje pitanje.

9 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

10 P: Gospodine svedoče, da li prepoznajete osobu koja se vidi u centru
11 ovog kadra sa podignutom malo rukom?

12 O: Da. To je komandant misije UNPROFOR-a u Žepi, pukovnik Sejmon
13 /?Semjon/ Dudnik.

14 G. THAYER: [simultani prevod] Hvala Vam. Možemo nastaviti sad sa
15 snimkom.

16 [Gleda se video-snimak]

17 G. THAYER: [simultani prevod]

18 P: Gospodine, zaustavili smo snimak na 15 minuta i 17 /u engleskom
19 transkriptu: "17.7"/ sekundi. Da li možete da nam kažete koje sve osobe
20 prepoznajete u ovom kadru?

21 O: Lijevo je general Mladić. Sa iste strane do njeg', general Tolimir.
22 Ove ostale prisutne sa... dalje ne prepoznajem. Mislim, ne znam njihov
23 identitet. S desne strane je Benjamin Kulovac i do njeg' sam ja.

24 G. THAYER: [simultani prevod] U redu. Možemo nastaviti, hvala.

25 [Gleda se video-snimak]

26 G. THAYER: [simultani prevod]

27 P: Molim sada V000-3412. To je P02491, a transkripti su P02492 i
28
29
30

1 transkripti će se ubrzo i pojaviti u sistemu.

2 [Gleda se video-snimak]

3 G. THAYER: [simultani prevod]

4 P: Gospodine, zaustavili smo kadar na 45 minuta i 30 sekundi. Recite, da
5 li prepoznajete bilo koga u ovom kadru?

6 O: Negdje u sredini je pukovnik Avdo Palić. Mogu li pokazati ako treba?

7 P: Ako možete da nam kažete šta ima na sebi, možda će se po tome
8 razlikovati od ljudi koji su oko njega.

9 O: Pa ovako, ogrnut u vojnu uniformu, odnosno, gornji do vojne uniforme.

10 P: Gledajući u ovaj kadar, da li se on nalazi desno od žene koja na
11 glavi ima ljubičastu maramu?

12 O: Da.

13 G. THAYER: [simultani prevod] U redu. Idemo dalje.

14 [Gleda se video-snimak]

15 G. THAYER: [simultani prevod]

16 P: Gospodine, zaustavili smo kadar na 46 minuta i 1 sekundu. Da li
17 prepoznajete bilo koga iz ovog kadra?

18 O: Da. U glavnom kadru je, dakle najbliži je tadašnji predsjednik Ratnog
19 predsjedništva opštine Žepa, gospodin Mehmed Hajrić.

20 P: Da li on na sebi ima svetlo plavu košulju ili jaknu?

21 O: Košulja je ovo. Mislim da je košulja.

22 P: Recite, molim Vas, Veću gde je načinjen ovaj snimak?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ovaj snimak je načinjen... napravljen u centru žepe odakle su
2 polazili autobusi sa stanovništvom.

3 P: Da li znate kog dana je napravljen snimak?

4 O: Mislim da je ovo 25-i ili 26-i. Onaj prvi dio snimka gdje su
5 ranjenici, to je siguran sam, 25. juli, a za ovaj dalje dio, moguće i 26. juli
6 1995. godine.

7 P: U redu.

8 G. THAYER: [simultani prevod] Gospodine predsedavajući, molim da se
9 sledeći segment ne emituje.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li ima prigovora?

11 G. JOSSE: [simultani prevod] Ne.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Jossse.
13 Sledeći deo se neće emitovati u javnost.

14 [Gleda se video-snimak]

15 G. THAYER: [simultani prevod]

16 P: Gospodine, zaustavili smo se na 46 minuta, 11 sekundi. Da li
17 prepoznajete bilo koga ko se vidi u ovom kadru?

18 O: Da. U lijevom ćošku je gospodin Benjamin Kulovac. Na ovom kadru
19 jedino njega prepoznajem.

20 [Gleda se video-snimak]

21 G. THAYER: [simultani prevod]

22 P: A sada?

23 O: General Rupert Smith, da kažem, krajnji desno.

24
25
26
27
28
29
30

1 P: Kadar je 46 minuta, 13 /u engleskom transkriptu: "13.7"/ sekundi.

2 Dakle, to je ova osoba koja se tačno vidi iz punog profila, koja sedi?

3 O: Da, da. Da. Upravo ta osoba.

4 G. THAYER: [simultani prevod] Možemo nastaviti.

5 [Gleda se video-snimak]

6 G. THAYER: [simultani prevod]

7 P: U redu. 46 minuta, 25 /u engleskom transkriptu: "25.4"/ sekundi. Da
8 li prepoznajete nekoga na ovom kadru?

9 O: Da. Lijevo je general Rupert Smith. U sredini je general Krstić i
10 desno ispred, u prvom planu, je general Ratko Mladić. To su osobe koje
11 prepoznajem na ovom kadru.

12 P: Gospodine, po Vašem najboljem sećanju, kada se održao ovaj sastanak?

13 O: Pa ovaj sastanak, moguće je... najvjerojatnije 26. jula 1995. godine
14 na Bokšanici. U tom... 25., 26. po mom mišljenju, mada nisam 100% siguran, ali
15 sigurno je kada je već evakuacija već krenula. Znači, to je period 25., 26. ili
16 27., mada ja mislim iz ovog... sa ove vremenske distance da se radi o 26. julu
17 1995. godine.

18 P: Vi se niste identifikovali u ovom kadru. Kol'ko se Vi sećate, da li
19 ste Vi bili prisutni na tom sastanku ili ne?

20 O: Pa ja mislim da jesam. Ali, na ovom video s... klipu me nema ali sam
21 sa puno vjerovatnoće siguran da sam i ja bio prisutan ovdje na ovom sastanku.

22 G. THAYER: [simultani prevod] Za zapisnik, sada ćemo preći na kadar 49
23 minuta i 15 sekundi, odnosno, najbliže što možemo tom vremenu.

24

25

26

27

28

29

30

1 [Gleda se video-snimak]

2 G. THAYER: [simultani prevod]

3 P: Gospodine, ovo je kadar 50 minuta, 14 /u engleskom transkriptu:

4 "14.8"/ sekundi. Da li su ovo u stvari ona vozila o kojima ste Vi svedočili, oni

5 autobusi i kamioni koji su stigli u Bokšanicu, 26. i 27. jula?

6 O: Da. To su ovi kamioni i autobusi. Na ovom snimku je kamion.

7 G. THAYER: [simultani prevod] Možemo nastaviti.

8 [Gleda se video-snimak]

9 G. THAYER: [simultani prevod]

10 P: Gospodine, ovo je kadar 51 minuta, 23 sekunde. Koliko se Vi sećate,

11 kog dana je načinjen ovaj snimak?

12 O: Prvo pitanje, ide li ovo u... da li ovo treba da se skine, pokrije?

13 G. THAYER: [simultani prevod] Gospodine predsedavajući, ja verujem da se

14 ovo i dalje ne emituje, u skladu sa prethodnim zahtevom?

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa pretpostavljam da je tako.

16 G. THAYER: [simultani prevod]

17 P: Gospodine, kol'ko se Vi sećate, kog dana je načinjen ovaj snimak?

18 O: Mislim da je ovo bilo 26. jula 1995. kad je Bokšanicu posjetila ekipa

19 CNN-a, između ostalih. Ovdje je nepravilno napisano moje prezime.

20 (redigovano)

21 (redigovano)

22 (redigovano)

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da ovo treba da se rediguje.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. THAYER: [simultani prevod] Da. Mislio sam da smo na zatvorenoj
2 sednici.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Ovo će se redigovati, možemo
4 nastaviti.

5 G. THAYER: [simultani prevod]

6 P: Gospodine, da li prepoznajete nekog iz ovog kadra, 51 minut, 23
7 sekunde?

8 O: Da. Desno sam ja, a lijevo je... lijevi... lijevo od mene je gospodin
9 iz CNN-a, šef neke ekipe, novinar.

10 G. THAYER: [simultani prevod] U redu. Nastavimo.
11 [Gleda se video-snimak]

12 G. THAYER: [simultani prevod]

13 P: Gospodine, kadar 53 minuta, 15 /u engleskom transkriptu: "15.5"/
14 sekundi. Da li prepoznajete osobu koja sedi sa leve strane generala Mladića,
15 odnosno s desne strane ovog kadra?

16 O: Mislim da je to Sejmon /?Semjon/ Dudnik, pukovnik, komandant
17 UNPROFOR-a u Žepi.

18 P: Gospodine, koliko se sećate, da li ste Vi sami sedeli s druge strane
19 ovog stola, dakle preko puta generala Mladića i pukovnika Dudnika?

20 O: Da. Ja sam sjedio tačno preko puta generala Mladića i ovo pitanje
21 zadnje je upućeno meni, mislim od... od strane generala Mladića.

22 G. THAYER: [simultani prevod] U redu. Idemo dalje.
23 [Gleda se video-snimak]

24 G. THAYER: [simultani prevod]

25 P: Par pitanja na kraju, gospodine.

26 G. THAYER: [simultani prevod] Gospodine predsedniče, možemo sada da
27
28
29
30

1 emitujemo normalno. Mislim da ne treba ništa više da uradimo. Ostajemo na, tj.
2 bili smo na javnoj sednici, a sada više nema nikakvog razloga za bilo kojim
3 daljnjim merama.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Upravo tako.

5 G. THAYER: [simultani prevod]

6 P: Videli ste na ovim snimcima, na primer kada ste sami sa generalom
7 Mladićem, kad sedite preko puta od njega za stolom i kada je sa Vama obavio
8 intervju reporter, kakve su bile Vaše brige? Šta je Vas u to vreme najviše
9 brinulo?

10 O: U to vrijeme glavna briga je bila kako... kakva će bit' sudbina vojno
11 sposobnih stanovnika Žepe. I svi pregovori, sve priče, ono što je napomenuo i
12 general Mladić, bile su u smjeru da se nađe način da se vojno sposobno
13 stanovništvo iz Žepe zamijeni za zarobljene pripadnike Vojske Republike Srpske,
14 uz jedan uslov koji je uvijek bio postavljan sa strane vojno sposobnog
15 stanovništva iz Žepe - da nema prvo prethodne predaje Vojsci Republike Srpske.
16 Postojala je ideja da se pokuša napraviti čak helikopterski transport od strane
17 UNPROFOR-a, ali očigledno to je ostalo samo na ideji. Znači, glavni problem je
18 bio šta će biti sa vojno sposobnim stanovništvom iz Žepe.

19 P: A zašto se ne bi prvo predali VRS-u, gospodine?

20 O: Pa stvar je jasna. Vladao je strah da će ljudi biti ubijeni. To je...
21 da neće preživiti. To je jasno.

22 P: I čitav taj period, recimo od 19-og do 27-og, kad ste bili na tom
23 kontrolnom punktu UNPROFOR-a u Bokšanici, ko se Vama činio da je zadužen ili da
24 drži taj kontrolni punkt?

25 O: Oficijelno to je bio punkt UNPROFOR-a, međunarodnih snaga, a stvarni
26
27
28
29
30

1 upravitelj - da tako kažem - je bio... bila Vojska Republike Srpske na čelu sa
2 generalom Mladićem. Vojnici UNPROFOR-a su se sklanjali i praktično taj punkt je
3 korišten kao, da kažem, privremeno sjedište generala Mladića kad je boravio tu.

4 P: Hvala Vam, gospodine. Ja nemam više pitanja za Vas.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Thayer.

6 Pre nego što počnete, gospodine Josse, mislim da ćemo možda sada da
7 preispitamo koliko je vremena potrebno za unakrsno ispitivanje. Da li Vama još
8 uvek treba dva i po sata?

9 G. JOSSE: [simultani prevod] Da. Mislim da mi najmanje toliko treba.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A Odbrana Miletić? Njima treba dva
11 sata.

12 GĐA FAUVEAU: [simultani prevod] Da, časni Sude. Za sada ostajemo pri
13 tome.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A Beara Odbrana?

15 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Nama treba možda nešto manje od sat
16 vremena, ali bilo bi mudro pretpostaviti da nam treba između 45 minuta do sat
17 vremena. To zavisi od drugih pitanja. Možda će biti i kraće.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne brinu me ostali. 10 minuta, 10
19 minuta, 20 minuta. U redu.

20 Gospodine Josse, izvolite. Za 20 minuta idemo na pauzu, onda ćete
21 posljednji deo rasprave do kraja, to će biti Vama na raspolaganju, a onda ćemo
22 nastaviti u ponedjeljak.

23 G. JOSSE: [simultani prevod] Hvala Vam.

24 Unakrsno ispituje g. Josse:

25 [Branilac ispituje putem prevodioca]

26

27

28

29

30

1 P: Svedoče, želim da počnem tako što ću Vas pitati o samoj evakuaciji
2 25., 26. i 27. jula, koju ste upravo opisivali Veću. Vi ste se veoma trudili da,
3 odgovarajući na pitanja od gospodina Thayera, kažete da nije bilo nikakvog
4 zlostavljanja lica koja su odlazila. To je tačno, zar ne?

5 O: Da, tačno je.

6 P: Ja ću Vas zamoliti da nam kažete, u stvari, ko je bio tamo? Da
7 počnemo s tim ko je tamo bio iz VRS-a. Rekli ste nam da je tamo bio general
8 Tolimir, zar ne?

9 O: Da. General Tolimir je bio u centru Žepe, a konvoji su dolazili prvo
10 i na Bokšanicu. Tu su malo stajali i nastavljali put Kladnja.

11 P: I u centru Žepe su se, oni koji su kretali u evakuaciju, ukrcavali u
12 autobuse, zar ne?

13 O: U autobuse i otvorene kamione, jer valjda nije... put je dosta loš do
14 Žepe i ti otvoreni kamioni... Znači, bilo je i autobusa i otvorenih kamiona u
15 centru Žepe. A kada bi otvoreni kamioni došli na Bokšanicu, tu su...
16 stanovništvo prelazilo u autobuse tako da je dalji transport bio isključivo u
17 autobusima, od Bokšanice pa dalje.

18 P: Tamo je bio general Tolimir u pratnji nekih nižih oficira VRS-a. Da
19 li je to tačno?

20 O: Da. Mislim, to su osobe sad koje ja ne znam, njihov ni čin ni... ali
21 bio je u pratnji, mislim dvojice, recimo, nižih oficira VRS-a.

22 P: Da li je u centru Žepe tada bilo i nekih drugih vojnika VRS-a?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Obzirom da sam otišô negdje sredinom dana, 26. jula, ja se prije toga
2 ne sjećam nikakvih drugih vojnika VRS-a. Da li je posle toga bilo, to ne mogu da
3 tvrdim jer sam to vrijeme bio na Bokšanici. A znači, ja se do sredine 26. jula
4 ne sjećam da su bili neki vojnici VRS-a u centru Žepe.

5 P: Meni je to sasvim dobro, odgovara mi. Prema tome, jedini ljudi koji
6 su mogli da zlostavljaju one koji su išli u evakuaciju, a sećate se pitanja
7 gospodina Thayera, su bili general Tolimir ili ovi niži oficiri. Niko drugi nije
8 tamo bio iz VRS-a sve do trenutka dok Vi niste otišli, zar ne?

9 O: Ja se ne sjećam da je bio iko drugi, ja... Da samo napomenem da
10 zlostavljanje ne mora biti u centru Žepe, to može biti u Rogatici, usput u Han
11 Pijesku, Vlasenici, i tako dalje. Kad se kaže "nije bilo zlostavljanja", ja
12 mislim znači na čitav proces od Žepe, gdje su se ljudi ukrkali, do finalnog,
13 završnog iskrcavanja na lokaciji kod Kladnja.

14 P: Hvala Vam na tom razjašnjenju. Nastavljamo sada da govorimo o tome
15 kakva je bila situacija. Da li su bili prisutni i pripadnici Ukrajinskog
16 bataljona za vreme evakuacije, pre nego što ste Vi napustili centar Žepe?

17 O: Mislim da da. Samo, kol'ko ih je bilo i šta su radili ne znam, ali
18 bili su tu jer je najveći broj vojnika UNPROFOR-a sa *check-pointa* došao u
19 sjedište u Žepi.

20 P: Da li je u centru Žepe tada bilo naoružanih Muslimana, muškaraca?

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Ne vjerujem da je niko ko je bio dole i došao da isprati familije
2 nosio oružje. Znači, da li je neko eventualno nosio pištolj, to pojma nemam.
3 Ali, sa dugim cijevima ne vjerujem da je iko ko je dopratio suprugu, djecu i
4 tako dalje da ih isprati, da je nosio oružje. Ja nisam vidio, a i po logici mi
5 nije baš logično.

6 P: Da li znate gde je bila glavčina brigade pukovnika Palića tada?

7 O: Prema mojim saznanjima, na takozvanoj Žepskoj planini. Dakle, na
8 planini iznad cetra Žepe. To je sjever, kad gledate geografsku mapu, sjever od
9 centra Žepe.

10 P: Ja Vas to pitam zato što u Vašoj izjavi, ako je potrebno ja mogu to
11 da Vam pokažem, radi se o stranici 8 na engleskom, na dnu stranice rekli ste:
12 "26. jula, vojno sposobno stanovništvo se iz Žepe povuklo u brda, a tog dana oko
13 podne sam ja otišao na *check-point* u Bokšanici i ja sam se razmenio za Tolimira
14 povinujući se Mladićevom zahtevu."

15 Prvo, da li ste to Vi izjavili, da li je to rečenica iz Vaše izjave? To
16 je Vaša izjava od 19. januara 1998. godine. Da li je ta rečenica iz Vaše izjave
17 tačna?

18 O: Gledajte, ja sam ovu rečenicu... radeći naknadno, mislim da je loše
19 prevedena i da u formi ne stoji. Ja sam već skrenuo pažnju da je prava istina
20 ono što sam sad dao kroz svjedočenje oko tog slučaja ili situacije da ja trebam
21 biti na *check-pointu* broj 2.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Možda je to moja greška, ali mene u stvari interesuje datum. Vi
2 kažete, tu u izjavi, da je 26. jula vojno sposobno stanovništvo se povuklo iz
3 Žepe u brda. Imam dva pitanja. Postaviću ih odjednom. Prvo je, da li je to
4 tačno? A ako jeste, onda je drugo pitanje: gde su bili 25. jula?

5 O: Pa gledajte, u to doba sam se bavio sasvim drugim stvarima kao što
6 sam u tom vremenskom periodu. To što sam rekao, to je prema saznanjima i pričama
7 drugih. 25. jula je znači praktično od ujutro dan kad više nije bilo vojnih
8 sukoba, evo da kažem, ili vojnih aktivnosti na... u i oko enklave Žepa. I za
9 pretpostaviti je poslije toga svi oni koji su vojno sposobni i naoružani ljudi
10 su prije svega otišli do svojih familija, porodica, da organizuju, da se
11 pozdrave, da se vide sa suprugama, djecom, jer su... tad je već dogovoreno, oni
12 išli u... išli na autobuse za evakuaciju. Znači... Ali generalno to je bilo,
13 znači, eto 26-og. Pretpostavljam da ih je većina bila na sjeveru na toj Žepskoj
14 planini... Mislim, ne znam šta je ovdje, šta nije, šta je neko rekno ili
15 eventualno netačno rečeno.

16 P: I poslednje pitanje na ovu temu. Rekli ste nam da je general Tolimir
17 bio tamo sa dva niža oficira. Vi ste tamo bili do podne 26. jula. Ko je
18 garantovao bezbednost generalu Tolimiru tih prvih 24 sata?

19 O: Pa, ovaka je stvar bila. General Tolimir je čitav 25. juli došao sa
20 ovim, međunarodni... sa recimo predstavnicima Crvenog Krsta; tu su bili ovi
21 vojnici UNPROFOR-a ili neki njihovi oficiri i kol'ko mi je poznato, manje-više
22 sveo vrijeme je bio u pratnji pukovnika Avde Palića. Naveče je, znači 25-og,

23
24
25
26
27
28
29
30

1 general Tolimir otišao iz Žepe zajedno s tim jednim konvojem i ponovo se vratio,
2 znači, to jutro ili možda sat ili dva prije mog odlaska da budem garancija za
3 njegov život, mog odlaska na *check-point* 2. Znači, to je neka... to je način
4 kako se to desilo.

5 P: Upravo ste spomenuli Međunarodni Crveni krst. Tačno je, zar ne, da se
6 sećate da su predstavnici Međunarodnog komiteta Crvenog krsta stigli u Žepu 25.
7 jula da bi pratili ili nadgledali evakuaciju?

8 O: Da, tačno je. Sjećam se, mislim da se radilo o ekipi od par ili
9 troje, ovaj, uposlenika Međunarodnog Crvenog krsta. Znači, taj prvi dan mogu da
10 potvrdim da su bili tu. Naredni dan ja sam otišô za Bokšanicu. Da li su oni
11 ispratili to dalje, doista nemam informacija. Ali, prvi dan, 25-i, su bili.

12 P: Želim sada da promenim temu i da se vratim na početak Vašeg
13 svedočenja. Da li sam u pravu ako kažem da ste se Vi u Žepu preselili početkom
14 1993. godine?

15 O: Da. U pravu ste.

16 P: Kad ste se tamo preselili, da li ste tamo imali rodbinu ili rođake
17 koji su već tamo živeli?

18 O: Ne. Ja sam živio kod jednog, kao izbjeglica da tako kažem, u kući
19 jednog domaćeg stanovnika koji je tu... čija je kuća bila. Ali, dakle on mi nije
20 bio nikakav rođak ili tako dalje, jer nisam imao gdje živiti, je l'.

21 P: Da li u Žepi bio iko ko je, koliko Vam je poznato, imao isto ime kao
22 Vi?

23 O: Ime da, vjerovatno. (redigovano) je bilo, pretpostavljam. Bar jedan.

24 P: Možda ja nisam bio jasan. Mislio sam neko ko ima isto i ime i
25
26
27
28
29
30

1 prezime. Ali, mislim da ste Vi odgovorili na pitanje kad ste rekli, koliko Vam
2 je poznato.

3 O: Ime i prezime, identično, u Žepi niko nije imô. Ali, ima jedan moj rođak, ali
4 on nije bio u Žepi nego je bio u Sarajevu za vrijeme rata. Isto se zove
5 (redigovano).

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, da. Izbrisaćemo to. Svedoče, ja Vas
7 molim -

8 Verovatno ste već pomalo i umorni kao i ostali, ali dajte onda da malo
9 manje radimo ove stvari.

10 Gospodine Josse, izvolite.

11 G. JOSSE: [simultani prevod] Iz očiglednih razloga, ostali članovi moga
12 tima su ispred mene nekih pet minuta, tako da imaju tu prednost.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam.

14 G. JOSSE: [simultani prevod]

15 P: Gospodine, u Vašoj izjavi kao i tokom svedočenja na koje sam se već
16 pozivao, Vi ne spominjete da ste služili vojsku. Da li je to zato što Vas nisu
17 pozvali ili imate neki drugi razlog?

18 O: Pa taj prvi period kad su bile vojne aktivnosti, ja sam imao bolesnu
19 majku, a inače, ovaj, nisam ranije služio voj... onu JNA armiju, tako da taj
20 period sam proveo brinući se za majku i nisam, ovaj, bio angažovan ni po kom
21 osnovu u vojsci na početku rata.

22 P: Da li ste uopšte bili u vojsci u bilo kom trenutku tokom rata?

23 O: Pa na... na pravi način ne.

24 P: Kažite nam koji je to drugi način, a da nije pravi.

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Pa to je druženje sa tim ljudima i sa pukovnikom Avdom Palićem.
- 2 P: I da li ste Vi bili u bilo kom smislu pripadnik brigade pukovnika
3 Palića?
- 4 O: Ne znam šta da odgovorim, je li... zvanično ne.
- 5 P: Da li ste nosili ili koristili pištolj ili bilo koje drugo oružje,
6 bilo pre ili posle demilitarizacije?
- 7 O: Ne, nikad.
- 8 P: Da li ste imali bilo kakvu zvaničnu ulogu, bilo kakav konkretan
9 zadatak koji Vam je bio dodeljen u brigadi pukovnika Palića?
- 10 O: Pa sjećam se na početku, pukovnik Palić, obzirom da sam ja
11 elektroinženjer, je imao neke radio stanice i to sam ja gledô, eto u tom... to
12 je bio jedan period od možda nekih petnestak, dvajst dana, prije nego što smo
13 morali napustiti ovo mjesto stanovanja. Tad sam ja otišô u Zeleni Jadar i vratio
14 se kako sam i rekô na početku, u stvari početkom marta u Žepu.
- 15 P: A zašto to sada pominjete?
- 16 O: Pa to jer... Možete li pojasnit ovo zadnje pitanje?
- 17 P: Da. Da li hoćete da kažete da ste Vi obavljali nekakav posao, imali
18 nekakvu ulogu u brigadi?
- 19 O: Pa Vaše pitanje je bilo da li sam, otprilike, išta radio ili
20 kontaktirô i to je moj odgovor. Dakle, jednom me Avdo pozvo i oko tih nekih
21 radio stanica, ja sam to pogledô, al' eto kažem - to je to.
- 22 P: Ali to nije bilo zvanično, što se Vas tiče? To je Vaše svedočenje?
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 O: Da. Nije bilo zvanično.

2 G. JOSSE: [simultani prevod] Možda je ovo sad prikladan trenutak, časni
3 Sude.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Može svedok da se izvede iz sudnice.

5 [Svjedok se povlači]

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dve stvari, pre nego što odemo na
7 pauzu. Prva stvar je ova: još uvek je otvorena odluka o... Svedoka možete da
8 izvedete iz sudnice, on ne mora da sluša ovo. Sada je ostalo otvoreno pitanje
9 tri preostala svedoka od spiska Tužilaštva od 12 svedoka koje je Tužilaštvo
10 htelo da se prebace na svedoke po 92ter.

11 Mi smo se o ovome konsultovali i zaključili smo da je nama teško da
12 odlučimo, osim ako ne dobijemo na uvid predložene izjave po 92ter. Kad dobijemo
13 taj materijal, moći ćemo da ga proučimo i onda ćemo moći da objavimo našu
14 odluku. Pošto prvi od tih svedoka treba uskoro da počne da svedoči, ja predlažem
15 da nam se taj materijal dostavi što pre.

16 Druga stvar je to da sam Vas juče zamolio da eventualno danas odgovorite
17 na podnesak Tužilaštva za zaštitne mere za svedoka 135. Da li bilo koji tim
18 Odbrane ulaže prigovor na zaštitne mere koje se traže, a to je pseudonim i
19 iskrivljenje lika?

20 Gospodine Haynes?

21 G. HAYNES: [simultani prevod] Mislim da nema prigovora.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Onda mi odobravamo taj zahtev i
2 sada idemo na pauzu od 25 minuta.

3 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

4 ... Početak pauze u 12.34h

5 ... Sjednica nastavljena u 13.01h

6 [Svjedok je pristupio svjedočenju]

7 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim, ustanite.

8 Izvolite sestiti.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Josse, izvolite.

10 G. JOSSE: [simultani prevod]

11 P: Nadovezujući se na moja pitanja od pre pauze, hteo bih da sada
12 pogledamo 6D83. U međuvremenu, dok se to ne pojavi na ekranu, samo da kažem da
13 se radi o dokumentu od 2. februara 1994. godine. Dokument je potpisao Avdo
14 Palić, dakle iz 1. lake žepske brigade, a dokument se upućuje 1. korpusu
15 oružanih snaga u Sarajevu. Radi se o dosta dugom dokumentu koji se bavi samom
16 organizacijom brigade, a također i u izvesnoj meri i istorijatom brigade.
17 Gospodine, pre svega bih hteo da Vas zamolim da pogledate treću stranu ovog
18 dokumenta. Dakle, treću stranu na Vašem jeziku.

19 G. JOSSE: [simultani prevod] Molim da se dokument ne emituje u javnost.
20 Zaboravio sam to da kažem.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam što ste nam to rekli.

22 G. JOSSE: [simultani prevod]

23 P: Negde na sredini ove treće strane - to je četvrta strana na engleskom
24 - stoji: "18. oktobra 1992. godine, Avdo Palić je postavljen za komandanta
25 oružanih snaga regije Žepe." Onda tu se, rezimiram, imenuje i zamenika

26

27

28

29

30

1 komandanta, a takođe i nekog Hasanovića za obaveštajno bezbednosne poslove, a
2 također se imenuje nekog i za načelnika veza. A tu se pojavljuje Vaše ime, zar
3 ne?

4 O: Da, to je moje ime i to je u duhu onog što sam prethodno odgovorio.
5 Al' nikakve spominje posebne aktivnosti. Ovo je pisano... Ovaj dokument nije
6 poznat. Znači, pisan je 1994. kako ste rekli. Ovo je moje ime, jest.

7 P: Pogledajmo pasus iznad ovog pasusa koji smo sad pročitali. Dakle, u
8 pasusu iznad toga se opisuju dva odreda, dakle da su formirana odreda "4. juni",
9 dakle da su oni u okviru žepskog odreda /prevog engleskog transkripta: "2.
10 žepskog odreda"/. Tu se imenuje Palić kao komandant i Vi kao načelnik veza.

11 To sugeriše, zar ne, da ste Vi u stvari bili pripadnik oružanih
12 formacija komandanta Palića, zar ne?

13 O: Iz ovog dokumenta bi se tako moglo reći, ali pravo stanje stvari je
14 bilo ono što sam prethodno pojasnio.

15 P: Ako pogledamo malo niže dokument, videt ćemo da 27. januara 1993.
16 godine je u stvari formirana 1. žepska brigada i to od ona dva odreda. I Vi se
17 ponovo tu navodite kao načelnik veza i na osnovu toga je jasno da ste Vi bili
18 pripadnik brigade i također da ste učestvovali u aktivnostima brigade, a ne da
19 ste tamo bili u nekom nezvaničnom položaju - onako kako ste Vi to hteli da
20 prikažete. Zar ne?

21 O: Ja za ovaj dokument nisam znao. I pravo stanje stvari je, ponavljam,
22 onako kako sam rekao, ali iz ovog dokumenta stvari su takve kao da sam tamo
23 sjedio negdje i nešto radio. Ali znači, ponavljam, pravo stanje stvari je bilo
24 takvo da ja tad nit sam bio žepi i tako dalje, bio sam najviše u Zelenom Jadru i
25 u potrazi za hranom.

26

27

28

29

30

1 P: Postavit ću Vam još jedno pitanje u vezi sa ovim dokumentom. Molim da
2 pogledate vrh 3. strane.

3 Engleska verzija pri dnu 3. strane.

4 Tu vidimo opis 1. odreda i koje su jedinice bile formirane. I tu vidimo
5 također da je formirana četa Čavčići; tu se imenuje i komandir. Spominje se ime,
6 ja to neću na glas pročitati, možete Vi to za sebe da pročitate.

7 Ali recite nam, koliko osoba sa tim istim imenom ste Vi poznavali u
8 Žepi?

9 O: Samo da pronađem. Je li to ovo? Kod mene je... nije engleska verzija
10 na -

11 P: Ne, ne. Ja bi hteo da imate pred sobom verziju na Vašem jeziku. Mene
12 zanima ono što piše u četvrtom redu od početka. Tu stoje jedno ime. Prvo slovo
13 imena je slovo "D", a prezime počinje sa slovom "M". Nemojte na glas pročitati
14 ime, samo mi recite koliko osoba sa istim imenom ste poznavali u Žepi?

15 O: Ja mislim sa jednim. Jer slabo sam znao te ljude, ali u principu sa
16 jednim.

17 P: Da li je ta osoba imala bilo kakve veze sa vojskom, sa policijom ili
18 i sa vojskom i sa policijom, a kada kažem "sa vojskom", pri tom mislim na
19 brigadu; dakle, službu javne bezbednosti, brigadu ili jedno i drugo?

20 O: Koliko znam, dotična osoba je bila angažovana u policiji, nekom
21 obliku civilne policije. Kad sam ja došao i, da kažem, s proljeća malo поближе
22 upozno te ljude, jer ja dotad nikad nisam ni bio u Žepi; nisam znao gotovo
23 nikoga.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: To me zgodno vodi na odnose u Žepi 1993., 1994. i 1995. godine, dakle
2 na odnose između policije i vojske. Mi znamo da je postojalo određeno
3 neprijateljstvo između gospodina Šahića i gospodina Palića. Da li je to tačno?

4 O: Pa da, to je tačno. Postojao je taj jedan, ja ga mogu opisati kao
5 lična neslaganja ili malo više od tog. To je opšte poznata stvar za taj period u
6 Žepi.

7 P: Vi ste zajedno sa njima koristili jednu zgradu u Žepi, i to u samom
8 centru Žepe. I to je bila zgrada zadruga, zar ne?

9 G. THAYER: [simultani prevod] Časni Sude, samo da pojasnimo nešto.
10 Spominjali smo komandanta Palića i ovog drugog gospodina, gospodina Šahića. Hteo
11 bih samo da se pojasni. Kada kažete bili ste s njima u istoj zgradi, da li se tu
12 misli na vojsku ili na policiju?

13 G. JOSSE: [simultani prevod] Preformulisaću pitanje.

14 P: Dakle, vojska odnosno brigada, policija odnosno SJV; Vi ste svi
15 koristili istu zgradu u centru Žepe, zar ne?

16 O: Da, uz jedno pojašnjenje. Znači, izvršni odbor je bio smješten tu,
17 čini mi se na prvom spratu. U prizemlju su bile prostorije policije, civilne
18 policije, a jedno vrijeme, ko... po mom sjećanju, kancelariju je gore na jednom
19 od spratova imao i pukovnik Avdo Palić.

20 P: Kada je pukovnik Palić imao kancelariju na jednom od tih spratova?

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Moguće da je to bila druga polovina 1993. i 1994. Doista se tih
2 detalja ne mogu u cijelosti sjetiti. Ali mislim da je, znači, druga polovina
3 1993. i 1994.

4 P: Vi ste bili tamo, poznavali ste i gospodina Palića i gospodina
5 Šahića. Recite nam o kakvom se tu nesporazumu radilo.

6 O: Ja kad sam došao i intenzivnije upoznô te ljude... Samo napominjem da
7 sam gospodina Palića puno ranije znao, gospodina Šahića sam tek tad upoznao. Po
8 mom viđenju stvari, oni su u principu bili psihološki isti profil ljudi. Kako
9 sam vidio stvari, svako je trebô da bude glavni i tu je dolazilo do nesporazuma
10 u smislu da je možda u određenom trenutku nesporazum nastajô na podjeli
11 odgovornosti, odnosno ko je za što, da li treba i polocija treba da bude pod
12 vojskom ili ne. Mislim da je tu glavni nesporazum između pukovnika Avde Palića i
13 načelnika policije Hurema Šahića.

14 P: A kakva je bila podela sredstava između policije i vojske? Kada kažem
15 "sredstva", mislim na novac. Da li možete to da prokomentarišete?

16 O: O ko... Na koji novac mislite?

17 P: Gospodine, nemačke marke. To je ono što imam na umu.

18 O: Da, da. Njemačke marke, ali odakle novac?

19 P: Vi nam kažite. Koliko je Vama poznato da li je pukovnik Palić se
20 bogatio ili sam, ili da li je bogatio pripadnike svoje brigade na račun svih
21 ostalih u Žepi?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne. To odgovorno tvrdim da, bar što ja imam saznanja, nikakvog
2 bogaćenja u tom dijelu nije bilo. Govorim o svojim saznanjima. Novac na koji
3 mislite je mislim poslan iz Sarajeva. Ja... Moja saznanja su, jedanput 1993. i
4 da li je bilo kasnije još u 1994. godini. Iznosi novca mi doista nisu poznati.
5 Način... Znam da je novac dijeljen pripadnicima vojske, kako - toga se ne mogu
6 sjetit'. To je previše davno.

7 P: Da vidim da li ja možda mogu da Vam osvežim pamećenje. Molim da Vam
8 se sad pokaže dokument 6049. Taj dokument je već uvršten u spis.

9 Radi se u stvari o čitavom nizu dokumenata. Svi potiču od gospodina
10 Šahića i radi se u stvari o njegovim opaskama, odnosno pritužbama koje je on
11 slao višim instancama u Bosni i Hercegovini. A Vas bih zamolio da pogledate
12 stranu broj 2 na Vašem jeziku. To je također 2. strana engleskog prevoda. Molim
13 Vas da pogledate pri dnu strane.

14 Ja neću čitati sve ovo, budući da je ovo već uvršteno kao dokaz, ali
15 molim Vas da pročitate za sebe rečenicu koja počinje od reči "jedini". Dakle,
16 ako možete da pročitate taj deo pa do kraja paragrafa, u sebi.

17 Izvinjavam se, moja je greška. Gospodine, izvinjavam se. Dobro sad, ja
18 sam Vam pokazao ovaj paragraf, pa ćemo se onda i njime pozabaviti. Izvinjavam se
19 i Veću i Vama, gospodine svedoče.

20 Dakle, strana 3. U ovom paragrafu se govori o predlogu o tzv.
21 "autonomiji žepe" i to je bilo negde krajem 1994. godine. Šta Vi znate u vezi sa
22 tim?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Ja o ovom ne znam ništa i prvi put čujem i vidim neki dokument ili
2 kao priču, to sigurno, o Žepi bar ja nisam imao nikakva saznanja o ovom... ovom
3 što stoji ovdje.

4 P: Dakle, Vi nemate nikakva saznanja o razgovorima te vrste koje je
5 vodio pukovnik Palić. To je Vaše svedočenje?

6 O: Da. Nemam apsolutno nikakve... i ovo mi je prvi put da kao termin
7 čujem.

8 P: Hvala. To sam i hteo da Vas pitam, ali vratimo se na ono što sam hteo
9 da Vas pitam malopre. Negde pri vrhu 2. strane, dakle iste strane, paragraf koji
10 počinje rečima "Razne dezinformacije". Molim Vas da u sebi pročitate taj
11 paragraf.

12 G. JOSSE: [simultani prevod] To je u stvari bio paragraf na koji sam
13 mislio malopre, časni Sude.

14 P: Gospodine, da li je bilo tačno da je 1. žepska laka brigada primila
15 400.000 nemačkih maraka koje je zadržala za sebe?

16 O: Ovaj iznos ne mogu potvrditi jer to ne znam. Znam da je bilo ono što
17 sam i rekao prije, sredstava koja su dostavljena Žepskoj brigadi. Način
18 trošenja, iznosi ovi koji stoje tu nisu mi bili poznati i ne mogu da potvrdim
19 to, naravno, jer nemam nikakve informacije o iznosu o kom se radi.

20 P: Da li je Vaš Izvršni odbor dobio neki deo tog novca?

21 O: Ne, nije. Kol'ko se sjećam, nije.

22 P: Hteo bih da Vam postavim pitanja u vezi sa još jednim paragrafom u
23 ovom dokumentu. Radi se o sledećoj strani B/H/S verzije, pod brojem 1. To je 3.

24

25

26

27

28

29

30

1 strana engleske verzije i tu stoji sledeće: "Oktobra 1993. godine, prilikom
2 povratka iz Sarajeva gde je bio u sastavu delegacije iz Žepe, komandant brigade
3 je, noseći novac za RP Žepu, otuđio 5.000 nemačkih maraka."

4 Vi ste bili s njim na tom putu u i iz Sarajeva, zar ne?

5 O: Da, tačno. To je bio evo ovako, kako stoji, u stvari kraj septembra,
6 a vratili smo se početkom oktobra. Za ovaj iznos od 5.000 maraka ne mogu
7 potvrditi od kog je dobio, da li je dobio, kako je utrošio. Doista nemam te
8 informacije, ali bili smo, znači, skupa u Sarajevu.

9 P: Da li imate bilo kakvu ideju o tome koja je bila osnova ove veoma
10 ozbiljne optužbe koju je izneo gospodin Šahić?

11 O: Pa... mislim da se resul... da je rezultat tih neslaganja između
12 gospodina Šahića i pukovnika Avde Palića rezultirô ovim dokumentom koji je on
13 uputio u Sarajevo. Sad, sve ove detalje koje gospodin Hurem Šahić nabrojô, ja
14 nemam previše ovako jasne i decidne informacije. Nešto mogu da potvrdim tipa da
15 sam bio sa... u Sarajevu, da je dobijen neki novac, ali da li je on otuđio - ja
16 to ne mogu da potvrdim jer to nije bio moj resor. Nisam bio za to nadležan.

17 P: Kao jedan od viših opštinskih predstavnika u enklavi, da li ste Vi
18 pokušavali da održite neku vrstu mira između vođa policije, s jedne strane i
19 vojnih vođa, s druge?

20 O: Sa te moje aktivnosti, ja sam bio u principu u korektnim odnosima i
21 sa gospodinom Huremom Šahićem i sa pukovnikom Avdom Palićem i da kažem... dal'
22 se sad to može okarakterisati kao neko mirenje, možda u nekim situacijama da.

23 P: Ja ću sada preći na drugu temu, a to je sledeće: da li su vlasti, i
24 pod time ja mislim bilo policiju, vojsku ili civilne vlasti, pokušale da
25 zaustave lokalno stanovništvo da napuste enklavu ukoliko su odlučili da to

26

27

28

29

30

1 urade?

2 O: Ja se ne sjećam nekih posebnih aktivnosti na tom polju. Bilo je
3 pokušaja napuštanja il' napuštanja enklave Žepa. Te aktivnosti i obaveze su bile
4 u... za policiju, tako iz... sa ove vremenske distance znam da je jednom bilo
5 neke priče, ali svih detalja se ne mogu sjetit'. Znači, to bi trebala, po onoj
6 nekoj našoj podijeli, da radi policija. Kakve su aktivnosti bile i šta je rađeno
7 eventualno na tom polju, doista se ne sjećam detalja.

8 P: Da li ste Vi imali problema sa ljudima koji su hteli da odu?

9 O: Možete li pojasniti, kojih problema?

10 P: Da li Vas je to brinulo ili da li se to Vas lično ticalo?

11 O: Mogu da potvrdim da su neki ranjeni il' bolesni pokušavali tražiti
12 način da izađu iz Žepe, a što se tiče brige - teško da sad mogu iz ove kažem
13 ponovo, vremenske distance, nešto detaljnije o tom pričat'. Ne sjećam se toga.

14 P: Zašto ste u odgovoru koji ste nam upravo dali konkretno naveli
15 ranjenike i bolesne?

16 O: Mislilo sam samo na bolesne, jer sjećam se da su neki tražili način da
17 se izmjestite koji su bili u toku 1993., 1994. oboljeli i imali dosta zdravstvenih
18 problema.

19 P: Ja u stvari govorim o vojno sposobnim ljudima koji su hteli da odu.
20 Da bude sasvim jasno, mislim na civile koji su hteli da odu. Da li ste Vi
21 smatrali da predstavlja problem ili da li se lično Vas ticalo ili da li ste Vi
22 lično brinuli zato što ti ljudi žele da odu i da li ste Vi pokušali nešto da
23 uradite da ih sprečite u tome?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa gledajte, stanovništvo je moglo da ode do Srebrenice, do područja
2 Srebrenice, uslovno rečeno - bez problema. Dalje ne, dalje je sve bila... čitava
3 teritorija pod kontrolom Vojske Republike Srpske i tamo se nije moglo ići, je
4 l'. E sad, sama ta priča o napuštanju Žepe, ne razumijem u potpunosti na što se
5 to misli. U principu, svi su željeli da izađu iz Žepe, ali nije postojao način,
6 je l'.

7 P: Molim da pogledamo dokument 6D39. Ovo je dokument od generala
8 Hadžihasanovića od 26. maja 1995. godine i upućeno je pukovniku Paliću i tu se
9 kaže: "U cilju sprečavanja samovoljnog i ilegalnog napuštanja teritorije Žepe od
10 strane jednog broja civilnih lica i eventualno pripadnika Armije BiH, potrebno
11 ja da preduzmete sledeće mere", i onda se kod prve crtice kaže: "U saradnji sa
12 SJB sačiniti plan mera za sprečavanje odlaska stanovnika."

13 I onda druga crtica, kaže se: "Osim fizičkog obezbeđenja određenih
14 pravaca i prostora, neophodno je među stanovništvom i borcima Žepe raditi i
15 politički, gde ukazivati na mogućnost napuštanja ovih prostora. U tu svrhu
16 angažovati pomoćnika za moral, imama i sve ugledne ljude koji svojim autoritetom
17 mogu uticati na stanovnike Žepe koji imaju nameru napuštati ovaj prostor."

18 Prvo, da li prihvatate da ste Vi bili među tim uglednim ljudima u Žepi?

19 O: Ne znam tačno šta je general Enver mislio pod tim "ugledni ljudi".
20 Ovaj dokument prvi put, mislim da ovaj prvi put vidim i ovdje se o napuštanju
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Žepe priča kao o sjedanju u prvi autobus i odlazak gdje se želi. Meni sama ova
2 kompletna materija napuštanja je poprilično nejasna, jer kako se mogla napustit
3 Žepa? U principu nikako. Osim, kažem, do prostora Srebrenice. Tako da je ovo i
4 ova naredba, koja kako se zove - uputstvo ovo - slučaj napuštanja je malo
5 pretjerana formulacija za možda one ima... mogu da potvrdim da je ne znam,
6 recimo desetak ili pet-šest ovih pripadnika vojske uspjelo jedno da se... da
7 pređe teritoriju pod kontrolom Republike Srpske i dođe na teritoriju pod
8 kontrolom Armije Republike Bosne i Hercegovine. Ali, to je sve bio rizik i ne
9 znam da se ova... ovo uputstvo ne odnosi na taj slučaj, ali pisano je tako kao
10 da eto, možete sjesti u autobus i otići gdje želite, što nije bila istina, je
11 l'.

12 P: Znači, to naređenje ili uputstvo Hadžihasanovića nikad nije stiglo do
13 Vas ni u kojoj formi. Da li Vi onda tvrdite da Vi ništa niste o tome znali?

14 O: O ovom uputstvu ne. Ovo je... Da vidim na kog je naslovljeno, na 285-
15 u brigadu. O ovom ne - ne sjećam se da sam išta znao.

16 P: I na kraju, što se Vas tiče, to nije bilo pitanje oko koga su trebali
17 da se bave vlasti u Žepi, bilo koje vlasti.

18 O: Možete li samo, molim Vas, malo pojasniti pitanje? Nisam shvatio ovu
19 suštinu pitanja.

20 P: Ja ću nastaviti, uz dopuštenje. Danas Vas je gospodin Thayer pitao -
21 to je strana 3, red 7 - da li Vam je bilo poznato da su oružje i municija

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ulazili u enklavu bez obzira na sporazum o demilitarizaciji. I Vaš odgovor je
2 bio: "Prema informacijama koje sam imao u drugoj polovini 1994. godine, oružje
3 je bilo dostavljano putem helikoptera, kao i municija."

4 O: Da, potvrđujem to.

5 P: Da li sam u pravu ako ja iz tog odgovora zaključim da Vi ništa ne
6 znate o dostavama oružja iz 1995. godine?

7 O: Znam. Ta dostava helikopterima je išla, po sjećanju, druga polovina
8 1994. i početak 1995. Dakle, to je bio jedan period koji je obuhvatao te dvije
9 godine.

10 P: A zašto niste to Veću rekli, o 1995. godini, kad Vam je gospodin
11 Thayer to pitanje postavio?

12 O: Ne znam. Moguće da je bio samo neprecizan odgovor, al' tu nema
13 nikakvog, da kažem, problema ili spora oko tog. To je bio, znači, druga polovina
14 1994. i 1995. Verovatno samo neprecizan moj odgovor ili tako nešto.

15 P: Tada, kao jedan od vodećih ljudi u opštini, kako ste Vi gledali na
16 ovu ilegalnu dostavu oružja koja je jasno kršila sporazum?

17 O: Pa, u tadašnjoj raspodjeli dužnosti, to nije bila stvar koja je bila
18 pod bilo kakvom mojom kontrolom ili bilo kakvim mogućim uticajem. Tu stvar je
19 organizovala armija i sve informacije koje imam i koje sam dao su informacije
20 što sam čuo od drugih, u principu, a ne da sam imao neke dokumente ili papire o
21 tom.

22 P: Da Vam pomognem. Da li ste Vi gledali na to kao na put u propast, u
23 smislu da će zbog tog naoružavanja verovatno doći do oružanog sukoba?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, inače, sudbina Žepe... nekako je visilo u zraku da će to morati
2 završiti na nekin način, da je to jedno stanje koje nije životno, nije realno,
3 što se tiče... Ne mogu se sad sjetiti kako sam gledao ili ne gledao na to, ali u
4 principu to je stvar koja je brinula sve - kako će se izaći iz te situacije.

5 P: I da li se može onda pretpostaviti da ste Vi znali da se oružje
6 dostavlja Paliću i njegovim ljudima i da se koristi u diverzantskim operacijama
7 protiv Srba izvan enklave tokom 1994. i 1995. godine?

8 O: Ja znam samo za jednu tu akciju, vojnu akciju, u toku 1995. I za
9 eventualne akcije iz 1994. ili od unazad 1993. od maja na ovamo, ne znam; ne
10 sjećam se i ne vjerujem da ih je bilo. Dakle, mogu da potvrdim tu jednu akciju
11 iz 1995.

12 P: I mislim da će ovo biti moje poslednje pitanje danas. To iz 1995.,
13 gde je to bilo i kada, to o čemu Vi znate što ste potvrdili?

14 O: Da, to je bilo... Prvo, kada. Bila je čini mi... bio je sredina juna
15 1995. godine. Detalje akcije ne znam, a mislim da je napravljena negdje na
16 sjeveroistoku enklave, ali doista - iako sam možd... same detalje gdje je, šta
17 je bio cilj, doista ne znam.

18 G. JOSSE: [simultani prevod] Časni Sude, ovo je sada prikladan trenutak
19 da završimo za danas.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Josse, hvala Vam.

21 Svedok će nastaviti u ponedjeljak ujutru u 09.00h sati u istoj ovoj
22 sudnici, a u međuvremenu želim samo da ponovim, gospodine, Vama ono što sam Vam
23 jučer

24

25

26

27

28

29

30

1 rekao, a to je da ne smete o Vašem svedočenju ovde da razgovarate sa bilo kime
2 do ponedjeljka. Hvala Vam.

3 Želim svima ugodan vikend i, s božjom voljom, svi ćemo se ovde ponovo
4 naći u ponedjeljak ujutru.

5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim, ustanite.

6 ... Sjednica završena u 13.46h.

7 Nastavak zakazan za ponedjeljak,

8 02.04.2007. u 09.00h.

9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30